

285 június 15.

Kinek
 és karlsnya-
 yőzőjón!

nyia Lel 79-
 ntarisya 79-
 9-
 110-
 nya 140-
 és érga 210-
 28-
 női és férfi
 állított árakban

gyönyörü
 teljebb.

Fóter 7.
 posta- vagy ok-
 ellenében is

havon. A ki-
 nek sötét haj-
 árnyaival,
 látszott a hold

állította a lo-
 kött mélységes
 nézett a sötét
 a gyepőt, le-
 a lovakat és
 dett az ut mel-

ak sötétzöld
 is szépen és
 t. A karcsu
 észak ebben
 ég így a meg-
 is, az elme-
 műlven pompá-
 ba: ruha veszi

nyos nő leha-
 rár látta a ve-
 az ifjú élete
 kv kedvese
 Megragadta
 ideg volt és
 mindenről meg-
 fülébe sugta

enczel!
 anem gyön-
 gzett. Erre
 s nagy zava-
 kült orr he-
 kézetbe, ezzel
 arcát és ke-
 ember vala-
 ébredt és las

tt látta meg-
 hajította zöld
 vonásában
 szép arcát és
 nikor nagy

kolta ruháját
 ott:

u! Bocsáss

er! — mon-
 szkező hang-
 és el foglak

n a szánba,
 teljesített.
 s keztyűjét,
 mint ahogy
 a a gyepőt
 o hajtott.

nem messze
 állott. Egy
 nek az ura
 keresz-
 rnekének az
 a volt az
 is volt ná-
 át és hogy
 eson ebben
 tta, milyen
 nek.

az udvarba
 ódott, mert
 s dolgozott.
 e már alud-

TELEFON: 9-77
Pop 10

TELEFON 1-77
 nyomda) 2-02

AK:

Egész évre 1150 Lei
 Félévre 600 ..
 Negyedévre 320 ..
 Egy óra 110 ..

XI évfolyam * 131. szám

1928 június 16 Szombat
 * 5688 Szíván 28 *

Robert Budapest

UNALLET

ZSIDÓ POLITIKAI NAPILAP

Franciaország stabilizál

A francia frankot stabilizálták. Két és fél esztendeje annak, hogy a Banque de France magára vállalta a jelenlegi papírvaluta árfolyamszabályozási funkcióját és az ország egész devizakereskedelmét, amellyel azelőtt soha nem foglalkozott, magához centralizálta és teljesen az általános pénzügyi politika szempontjához idomította. 1926 december 23-ika óta dolgozik szigorú tervszerűséggel a francia jegybank a kitűzött cél, a francia franknak az angol fonttal szembeni 124.04-es árfolyam elérése érdekében. Ebben a munkájában sokszor került súlyos helyzetbe a konok és szívós külföldi spekuláció miatt, de Moreau kormányzó vezetése alatt a bank feltűnésteltető ügyességgel végezte a dolgát.

Körülbelül ez év eleje óta a Francia Bank egy elméletileg aranyra konvertálható papírvalutával dolgozott a devizapiacra. A frank iránt mutatkozó oráni külföldi érdeklődés miatt, amelyet a párisi tőzsde szédületes üzleti fellendülése vont maga után, a Banque de France kénytelen volt pótlólag hatalmas összegű jegybankmennyiséget teremteni, hogy az eladásra ajánlott összes devizákat felvehesse. Ezzel szemben mégsem következett be infláció, mert a bank által az állam részére adott előlegek rendszerre folytán, minden egyes bankjegy, amelyet a bel-
 földi fizetési forgalom szükségletein felül bocsajtottak ki, letét formájában vissza-került a jegyintézet trezorjaiba, amelyet azután rendeltetésének megfelelően a bank az állami előlegszámla javára írt. Ez a sajátos rendszer azonban az átmeneti valuta berendezkedésében fölösleges anomáliát teremtett és egyáltalán nem volt titok, hogy a bank kormányzója újra és újra sürgette a frank mielőbbi törvényes stabilizációját.

Az új választások idején beállott politikai szünet és egyes mértékadó minisztereknek különös aggodalmi miatt, talán Poncaré megmondolási miatt is, egyre halasztást szenvedett a valutareform megvalósítása. A francia kormány kebelében hónapokon keresztül állottak szemben egymással a különböző felfogások. Az egyik oldalon volt a revalorizációs párt, amely politikai orientációjánál fogva arra törekedett, hogy a frank árfolyamának felhajtásával csökkenjen Franciaország aranyban fennálló külföldi adóssága. A másik táborban az ipar és a kereskedelem küzdött a jelenlegi árfolyamon való azonnali stabilizáció érdekében. A miniszterelnök részéről tapasztalt teljesen bizonytalan magatartás miatt a kormány képtelen volt arra, hogy akármelyik irányban is végleges határozatot produkáljon. Nyílt titok volt azonban, hogy Moreau kormányzó a jegybank működése alapján szerzett tapasztalataira való hivatkozással a legokosabb megoldásnak azt tartja, hogy a frankot a háború előtti árfolyamának egyötödérétkén kell stabilizálni.

A bankkormányzó terveinek ismeretében a besszre spekuláló tábor, minthogy a június 21-iki tőzsdekrach miatt nem tudta üzleti számításait megvalósítani, azt a hírt kezdte terjeszteni, hogy a külszöbön álló frank-stabilizációt 110-es fontkurzusra fogják megcsinálni. Ezek a hírek, habár sokszor nem feleltek meg a valóságnak, átmenetileg újabb áradatát idézték elő a francia kifizetések iránti külföldi keresletnek és egy új frankhossz-

reményében hatalmas nemzetközi spekulációs tábor keletkezett. Ez arra készítette a francia jegybankot, hogy tekintélyes devizamennyiségeket vegyen fel és megfelelő védelmi intézkedéseket léptessen életbe. Egyik ilyen intézkedése az volt hogy — amire 1926 decembere óta nem volt példa — a frank árfolyamát 124.20-as fontparitásra szállította le, hogy ezáltal mindenekelőtt pozícióinak fedezésére szorítsa a spekulációt. És ez, ugyátszik, sikerült is. A történetek azonban élénk izgalmat keltettek Franciaországban és ezzel magyarázható, hogy a tőzsdén, a banktőke és a sajtó körében a legenergiusabb kampány indult meg a mielőbbi stabilizáció érdekében. A kormány, amelynek még nem minden tagja volt meggyőződve arról, hogy a franknak a jelenlegi árfolyamon történő aranyra való konvertálása hasznos lesz, még mindig igyekezett kivonni magát a közvélemény nyomása alól, de az egyre erősbödő mozgalom, amely a Bourbon-palotába bevont új képviselők között, egyre kevesebb valószínűséget hagyott arra, hogy a frank revalorizációjára lehessen gondolni. Moreau bankkormányzó terveit, amelyeket a kormányon kívül álló valamennyi tekintélyes pénzügyi szakember helyeselt, a megvalósulás végleges stádiumába

jutottak.

A frankot tehát 126.10-es fontkurzusra fogják törvényesen stabilizálni, amely a papírfrank és az aranyfrank közötti arányt automatikusan 5:1-ben változtatja meg. Ennek a valutareformnak semmiféle elméleti ellenérve nem lehet, ha a politikai momentumok egész sorát nem vonultatjuk fel vele szemben, így első helyen a háborús adósságok megoldatlan kérdését. Tekintettel azonban arra, hogy az időnként állandó visszatérő nemzetközi hosszspekulációt nem lehet másképp megakadályozni, az ezzel járó következmények elhárítására az egyetlen lehetséges eszköz a francia valuta mielőbbi törvényes stabilizációja volt.

Ma már egyáltalában nem képezheti vita tárgyát, hogy a frank revalorizációja, ha csak öt százalékkal is a jelenlegi árfolyamon felül, súlyos sebeket ütött volna Franciaországban és a francia gazdasági életben, elsősorban azonban az egész valutareformot illuzióriussá tették volna. Az ország kintőben sem kedvező gazdasági helyzete olyan megoldást követelt, amely minden szociális surlódás lehetőségét kizárja. Valószínű tehát, hogy a stabilizációs javaslat, amely ma kerül a kamara elé, változatlanul keresztül fog menni. Ez azonban nem jelenti azt, hogy a stabilizációs műveletek végrehajtásánál nem fognak nehézségek felmerülni.

A francia frank stabilizálása és a sta-

**SPORT-
szaküzlet**

Sparta

Ortsdi vásárlók. — Árjegyzék ingyen

Cluj, Calea Victoriei 5.
Telefon 10-30.

bilizációs árfolyam megállapítása feltétlenül kihatással lesz a román vauta készülő stabilizációjára is. A Banca Nationala már eszkomptálta a francia franknak az angol fonttal szembeni új értékmegállapítását és szakítva az eddigi intervenciósi politikával, a frank londoni paritásának megfelelően felemelte az angol font lejárfolyamát. Ebből a legfrissebb intézkedésből pénzügyi körökben már határozottabb körvonalakban következtetnek a lej valószínű stabilizációs árfolyamára.

Megtalálták az „Italia“ hajótöröttjeinek három tagját

Nobile jégtömbje már hét mérföldre távolodott el eredeti helyéről. Újra válságos Nobile helyzete

KINGSBAY, június 15. A Braganza nevű hajó parancsnoka tegnap este szenziációs tartalmu szikratáviratot adott a Kingsbay rádióállomásnak. A szikratávirat szerint a hajó elérte a Nordoland szigetét, ahol arról értesült, hogy a Hobby nevű jégtörőhajó által kiküldött kutvaszános expedíció megtalálta az Italia három hajótöröttjét, akiket Nobile küldött ki felderítő szolgálatra. Az expedíció három tagja a jégmezőkön keresztül gyalogoltak Nordcap felé. A hajótöröttek nevei: Mariana, Zappi és Malgreen.

Ezzel egyidejűleg jelentik, hogy a Citta di Milano tegnap már alig tudta felfogni Nobile rádióállomásának jeleit. Nobile tegnap este pozícióját az északi szélesség 80 fok 30 perc, a keleti hosszúság 27 fok 49 perce alatt adta meg. A jégtábla tehát már hété mérföldnyire sodródott el attól az első helytől, ahonnan Nobile az első jelentését küldte.

Kingsbay, június 15. Tegnap semmilyen újabb távirat nem érkezett Nobile tábornoktól. Az expedíciók vezetői aggodni kezdenek, mert az időjárás nagyon kedvezőtlennek vált. A hóvihár egyre erősödik, annyira, hogy tegnap egy repülőgép sem indulhatott felderítő utra.

A tengeren előre igyekvő jégtörő gőzösöket megállította az erős zajlás, a szárazföldön haladó kutvaszános mentőexpedíciók pedig valószínűleg szintén megálltak és valahol letáborozva várják az orkán végét.

A kimerült akkumulátorok

Páris, június 15. Az Intrasigeant egy kiváló rádió szakember véleményét közli, aki szerint igen óvatos fenntartással kell fogadni minden állítólag Nobile tábornoktól származó hírt, mert nagyon valószínű, hogy az Italia expedíciójának akkumulátorai már kimerültek és a pótlás a sarkvidéken lehetetlen. Ugyancsak az Intrasigeant közli az egyik legtekinélyesebb, vezető állásban lévő francia repülőtestt fejtégetés, aki érthetetlennek találja, hogy Olaszország miért nem küldött hatalmas hadilégelhajóból egyet Kingsbayba, holott rengeteg ilyen balonja van, amelyek közül akármelyik három-négy nap alatt az egész expedíciót könnyen megmenthette volna.

Stockholm, június 15. Maddalena őrnagy, a Savoia 55. számú hidrolán vezetője Luleaba érkezett, ahol municiót, fegyvert, gyógyszert és élelmet vett fel gépére, amelyet ejtőernyő segítségével le szállítják a dobni Nobileknek. Felszerelésének kiegészítése után az őrnagy folytatja az utját Vadsöbe, a mentőexpo-

Petroleummentes hajszesz azonnali megszünteti a hajhullást.
 Kapható drogeriákban, gyógyszertárakban és illatszertárakban
 Vezérképviselő: B. L A X, București, Strada Batistei No 14.

dició főbázisára, ahova egy legújabb rádiogram szerint baj nélkül megérkezett.

— A „Braganza” előre halad

Kingsbay, június 15. A Braganza hajó, amely Nobile tábornok felkutatására indult, folytatja útját előre. Tegnap repülőgépeket vett fel a fedélzetére. A hajó északi irányban halad előre. Legutóbb egy különítményt tett szárazra, akik bizonyos helyeken élelmiszerraktárakat állítanak fel, arra számítva, hogy Nobile expedíciójából egyesek esetleg arra tévedhetnek. Hangui jelentés szerint egyébként oda tegnap egy olasz repülőtszert érkezett meg.

Kingsbayból jelentik: Archangelsi jelentés szerint tegnap a szovjet orosz köztársaság egy jégtörője indult el Archangelsből Nobile tábornok és expedíciójának felkutatására.

Olaszországi hangok

Róma, június 15. A Stefani Távirati Iroda közli, hogy Chiriani államtitkár a kihallgatáson jelent meg Mussolini

miniszterelnöknél és referált a sarkkutató expedíció újabb jelentéseiről s azokról az intézkedésekről, amelyeket az utóbbi napok folyamán Nobile tábornok expedícióját megmentésére fogatosítottak. Chiriani bejelentette, hogy két nagy olasz hidroplán már utban van Eszakeróvia felé és állandó szikratávíró-összeköttetésük van az olasz légiforgalmi hatóságokkal. A Tribuna mai száma három feltevést közöl az Itália katasztrófájáról. Lehetségesnek tartja, hogy a lég-hajó burkolata olyan sérülést szenvedett, amely miatt lehetetlenség volt tovább fennmaradása a levegőben. Megtörténhetett az is, hogy a magassági kormány szenvedett valami súlyos defektust és a kenyszerleszállás emiatt vált szükségessé.

Végül az a lehetőség is fennáll, hogy a motor működése megakadt s az Itália emiatt nem folytathatta visszatérő útját Kingsbayba. E főokok valamelyikének következményeképpen vált le a lég-hajó egyik kabinja s így történt, hogy az expedíció két csoportra szakadt.

A vajdasági gyermekgyilkos szörnyű vallomása

Szabadka, június 15. A loki borzalmas gyermekgyilkosságnak, amelyről tegnapi számunkban beszámoltunk, újabb szenzációs részletei derültek ki a nyomozás további folyamán.

Mint megírtuk, szombaton Pápista István tizenöt éves loki disznópásztor a község határában egy homokgödörbe élve eltemette Mityin Perszka négy éves kisleányt. A gyilkosságot, amely reggel történt, csak este fedezték fel, amikor a gyilkos fiu beismerő vallomást tett és megmutatta, hogy hol ásta el a leánykát. A büntényről értesítették az úvidéki ügyvédséget, ahonnan vasárnap bizottság szállt ki a helyszínre és felboncolták Mityin Perszka holttestét.

A gyilkos erőszakot követett el a négyéves kisleányon

A boncolás megállapította, hogy a leányka a homok alatt még néhány percig élt s ha a gyilkos orrát és száját be nem tömi füvel és homokkal, nem fulladt volna meg, mert a homokréteg vékonyan fedte a testet. A halált a hideg és a gégecsőbe került homok idézte elő. A homokon talált sérülések nem voltak halálosak s azok husz nap alatt begyógyultak volna. A boncolás során azt is megállapították, hogy az elvetemült gyilkos erőszakot követett el a négyéves leánykán. A boncolás után újból kihallgatták Pápista Istvánt, aki beismerő vallomást tett és a legapróbb részletes-

Mottó:
Zongora vétel
bizalom dolga

Legnagyobb garancia erre az 58 év óta fennálló

Triska I. cég

cég kitűnő hírneve, mint egyetlen és legnagyobb szaküzlet Erdélyben. — Főster vállágmárka vezérképviselője.

Zongorák

kaphatók hosszabb részletfizetési feltétel mellett is. — Cluj, Strada Saguna 14. — Telefonszám 4-19.

séggel elmondotta a gyilkosság lefolyását.

Pápista előre készült a gyilkosságra

A tizenöt éves gyilkos nyugodtan, sokszor cinikusan felelt a kérdésekre. Pápista azt a benyomást kelte, hogy nem épelméjű. A testileg eléggé fejlett fiu szellemileg degenerált s mint megállapították, tuberkulotikus.

— Perszkára nem haragudtam — kezdte vallomását a gyilkos — de az apjára annál jobban. Ok nélkül szidott és vert. Így legutóbb csütörtökön délután a legelőről beküldött a faluba dohányért, de később jöttem vissza, ezért összeszidott. Elhatároztam, hogy ott hagyom és ekkor gondoltam arra is, hogy hosszút állok rajta. Pénteken mindent átgondoltam és elhatároztam, hogy elcsalom Perszkát, erőszakot követek el rajta és aztán aryonitóm.

A gyilkos fiu itt szünetet tartott, mozdulatlanul meredt maga elé, majd így folytatta:

— Pénteken egész nap kerestem Perszkát, de nem volt kedvező alkalom. Anyám nem tudta, hogy ott hagytam gazdátam. Szombaton reggel ott sétáltam Perszkák háza körül és láttam amikor Perszka kijött Márával és bementek Radoszavljev udvarába. Utánuk mentem és egy ideig lakodalmat játszottunk. Később Radoszavljev kijött a házból és engem kizavart az udvarból. Kézen fogtam Perszkát és kimentem az udvarból és kétszáz lépést mentünk az epreskert felé.

A gyilkos fiu a továbbiakban elmondta, hogy erőszakot követett el a leánykán, aki elájult, de aztán magához tért és sirni kezdett. Erre a fiu egy kezeiügyébe akadó tégladarabbal többször fejbeütötte a leánykát, aki elvesztette eszméletét.

— Mikor láttam, hogy Perszka nem mozdul — folytatta a gyilkos fiu — betakartam homokkal.

— Mennyi homokot szórtál rá?
— Harminc centi magas homokréteg lehetett. Már épen befejeztem a temetést, amikor

Perszka megmozdult a homok alatt és az arca kilátszott.

— Erre megijedtem, füvet téptem és beledugtam a szájába, az orrába pedig homokot gyömöszöltem. Mikor ezzel készen voltam, újból beletemettem és ráálva a sir tetéjére lábammal jó erősen letapostam.

— Aztán hallgatóztam, de semmit sem hallottam. Innen a kerteken át hazamentem.

Elmondta Pápista, hogy később újból visszatért, kezével elsimitotta a homokot, majd bement a faluba. Az

EAU DE COLOGNE • PARFUM

FLEUR DE TABAC

volt a terve, hogy este, ha besötétedik, kiássa a holttestet és a vasuti sínekre fekteti.

— Miért akartad a sínekre fektetni Perszkát — kérdezte a vizsgálóbíró.

A fiu gondolkozott, majd így felelt:
— Azért, hogy azt higgyék, hogy a vonat gázolta el.

A helyszíni szemle

A gyilkos fiut erős fedezet mellett újból a gyilkosság színhelyére vezették. A töltés mellett a homokgödörnél szuronyos csendőr állt, a holttest a parton fekiútt, föléje sátrat emeltek, hogy a nap égető sugaraitól megvédjék. Az egész falu az esemény színhelyén volt. A rendőrök kordont vartak a gödör köré. Ötven méterre a sirtól kísirt szemekkel állt a kisleány anyja, Mityin Szevkan egy ideig szótlannul állt felesége mellett, egyszerre

a megbilincselte gyilkos felé futott és rávetette magát.

de a rendőrök lefogták a fájdalomában dühöngő apát.

A vizsgálóbíró felszólítására Pápista István megmutatta, hogy végzett a dozatával, miként temette be s merre távozott el. A helyszíni szemle után Pápistát a rendőrségi fogdába vezették a leányka holttestét pedig a hullaházba szállították.

A temetés

A boncolás után a község lakosságának nagy részvételével temették el Mityin Perszkát. A halottas kocsi mögött ott sorakozott a község aprajánagyja és sokan igyekeztek megvigasztalni az összetört szülőket.

Pápista Istvánt először Titelre, onnan pedig az úvidéki ügyvédség fogházába szállították.

Fénnyel impregánlt posztót talált föl egy angol gyáros

London, június 15. A londoni textilgyárosok egyik kiváló reprezentánsa, L. Gordon néhány nappal ezelőtt magához kérette a sajtó és a textilipar képviselőit, amelyen a meghívók szerint, be akarta mutatni a legmodernebb szövözet, a fémposztót, amelyről a sajtó ezelőtt szenzációs közléseket hozott. — anélkül azonban, hogy közelebbről ismertette volna az új és mindenkit érdeklő találmányt. Eleinte azt hitték, hogy buvárok számára készített szövözetről van szó. Amikor Gordon a szövözetet megmutatta, általános meglepetést keltett, hogy a szövözetek semmivel sem voltak megkülönböztethetők a gyapjuból, vagy gyapotból font szövözetből.

Gordon egy fémoldatot használt fel a ruhák impregnálásához. A találmány lényege abból áll, hogy a belőle készített ruhák legalább is háromszor annyi ideig tartanak, mint a legjobb anyagból készült angol öltönyök. Nikkelötözetrel van sző, amelynek összetétele egyelőre gyári titok. A fémoldatnak még az a nagy előnye is van, hogy alkalmazni lehet a nyári szövözetekhez ép úgy, mint a téli kabátok szövözetéhez, sőt impregnálni lehet vele a lenát is, ami különösen a munkásruhák elkészítésénél bir nagy jelentőséggel. A szövözetek bemutatása alkalmával Gordon kijelentette, hogy tizenhét év óta kísérletezik és csak most tudta annyira tökéletesíteni találmányát, hogy azt a szövözetgyártásnál realizálhassa. Véleménye szerint, az új szövözet feltétlenül forradalmat fog kelteni, különösen a kevésbé módos néprétegek javára. Nem hiszi, hogy a ruhadivatot különösen befolyásolná ez a szövözet, amely ugyan nem nehezebb a rendes szövözetnél, de nem olyan változatos, úgy hogy a divat szempontjából semmiféle jelentőséget nem lehet várni tőle. A nép azonban, amely mindig a szövözet tartóssága szerint vásárol, feltétlenül ezt a szövözetet fogja igénybevenni. Nagy jelentősége lesz a szövözetnek a katonai és az egyenruhás állami tisztviselő ruházatkodása körül. Az állam nem is fog más szövözetet használni. A fel-találó kijelentette az újságírók és a gyá-

rosok előtt, hogy semmiféle haszonlesés nem vezette ezekben a kísérletekben, mert hiszen ő maga a leggazdagabb angol iparosok egyike és semmi különös oka arra, hogy gazdagságát gyarapítsa. Munkásságában a legtisztább altruizmus vezette; lehetővé akarja tenni mindenki számára a rendes ruházatkodást, amit a találmány révén annál is inkább el lehet érni, mert a fémszövet alig kerül többbe a rendes gyapjuszövözetnél.

A londoni újdonságokkal egyidejűleg egy más találmányról is kapunk hírt. Párisban felújították a háborúban már használt papírszövetek gyártását, azonban most már módosított eljárással készítik a papírszöveteket, amelyeket olajjal impregnálnak. Ez lehetővé teszi a szövözetnek ép oly festést és feldolgozást, mintha gyapju, vagy gyapotfonálból készült volna. A szövözet azonban csakis hónapokon át lehet használni.

HOTEL
LOUVRE

Bukarest, Str. Carol 4.

Teljesen átalakítva és szépen
butorozva újból

megnyilt.

Szoba 100 leitől felfelé kapható.
Az igazgalóság

Műveszi Blondel keretek legolcsobb árban

„PLASTICUM”

szobrászati, képekterezési, aranyozási és képekterezési vállalat. Cluj, Str. Clemenceau 7/a. Nagy raktár különböző bel- és külföldi képekterekben. Gobelin-, festmény- és antik képekterek. Vállalunk mindenféle aranyozási munkákat, csillárok, szobrok aranyozását és patinrozását vidéki rendeléseket pontosan eszközünk

tegnap me-
lés elnöke
dalmi gyű-
köt többsz-
abszolút t-
centrumpá-
dik alelnö-
harmadik
be elnök k-
nevében a
nyilvánult
ra a felad-
a birodalm-
fog válni.
lasztójogi
ségességér-
néhány kü-
tésével kap

Loebe k-
jóndtétel-
összegbe-

Me

pokban u-
tanácskozá-
érdeklődés-
leménye.
tanácskozás
ság lord Al-
Southampton
megcsak fé-
lyen a Jew-
rendjét és n-
meg.

A Jewish
világ zsidó
pártításai
részt úgy

Amerikából
burg és Lee-
kárók, akik
han szálltak
érkezett L-
Joint Distr-
Oskar Was-
vezérigazga-
vesz lord E-
és az angol
vezető egyé-

Beavatott
ciónk szeri-
új palesztin-
vel fog fo-
munka vég-
kező konfer-
Általában e-
áttekinteni
körvonalait.
kerülni azo-
Palesztinába
tettek a biz-
lag oda kor-

a legköze-
lévő kolon-
a közelbe
megnyitni
be

Cionista k-
hogy a bizo-
újjaépítési p-
kedni.

Oskar W-
be egy megh-
dására a kö-
zsidó távirat-
lord Alfred

„A megszállott német területek kiürítése a megállapított idő előtt fog megtörténni“

— mondotta az új német birodalmi gyűlés elnöke

Müller-Franken tovább folytatja tárgyalásait a nagy koalíció létrehozására. Botrány a szász tartománygyűlésben

Berlin, június 15. A birodalmi gyűlés tegnap megválasztotta elnökségét. A gyűlés elnöke Loebé, az 1924-1928-as birodalmi gyűlés régi elnöke lett. Alelnökök többszöri választás után nyertek csak abszolút többséget. Első alelnök Eeser centumpárti lett 248 szavazattal, második alelnök von Harrov német néppárti harmadik alelnök Graf Thüringen. Loebé elnök köszönetet mondott az elnökség nevében a birodalmi gyűlésnek a megválasztott bizalomért s rámutatott azokra a feladatokra, amelyeknek megoldása a birodalmi gyűlés részéről szükségessé fog válni. Így elsősorban szólott a választójogi rendszer átértékelésének szükségességéről a hárszabály-revizióról és néhány külpolitikai kötelezettség teljesítésével kapcsolatos kérdésről.

Loebé kiemelte, hogy Németország jogdíjtelen kötelezettsége számszerű összegben ebben az évben éri el a maximumát.

Annak a reményének adott kifejezést, hogy a német területek megszállása a megállapított határidő előtt véget fog érni s ez a tény, az európai nemzetek közötti barátságot meg fogja erősíteni s az európai béke egyik legfontosabb biztosítéka lesz. Hinnie kell ennek a reményességnek a beteljesülését annál is inkább, mert a német birodalom polgárai, ezen a mostani választáson ismétellen tanúbizonyságát adták annak, hogy szavazatukkal a nemzetek közötti békés együttműködés és barátság propagálóját kívánják támogatni. A birodalmi gyűlés ezután az amnesztiajavaslat tárgyalásába kezdett. A legközelebbi ülés ma délután 3 órakor

Berlin, június 15. A birodalmi gyűlés szociáldemokrata frakciója tegnap este újabb értekezletet tartott, amelyen dr. Braun porosz miniszterelnök is résztvevett. A frakció azt a határozatot hozta, hogy nem gyakorol nyomást a porosz kormányra a kormány átalakítására vonat-

kozólag

Hermann Müller-Franken designált kancellár továbbfejtette a nagy koalíció létesítésére irányuló tárgyalásait. Tegnap a frakció ülése után dr. Braun is tárgyalásokat folytatott Stresemannal.

Dresden, június 15. A szász tartománygyűlés tegnap ülést tartott. Az ülésen heves jelenetek folytak le. Melyeket a kommunisták magyartársa idézett elő.

A kommunisták tüntetésbe kezdtek a moszkvai harmadik internacionálé mellett és indítványt terjesztettek be az elnökséghez a tartománygyűlés feloszlására iránt.

Ez az indítvány nagy derűtséget keltett, mert hiszen a szász tartománygyűlés jelenleg alig egy hete működik. Az elnökség szavazás alá boesította a kommunisták furcsa követelését, amelyet a tartománygyűlés nagy többsége természetesen elutasított.

A bicikliversenyek legmegbízhatóbb próbái a gummik minőségének. A Continental bicikligummiakal 1927-ben elért fényes győzelmek közé tartoznak a tartósági világbajnokság, — a svájci Stehermeister-schaft és a német és svájci Fliegermeister-schaft.

Continental

Piscator és a modern színházi kultúra

Ma már annyit innak Piscatorról a lapok, hogy nem is érdekes többé. Utóvégre nem olyan nagy dolog, ha valaki csödbe kerül, különösen, ha egy modern színházgatóról van szó. Piscator esete mindössze annyiban más, hogy az ő csödbelutasának még politikai mellékíze is van, ami nem menti a dolgot, mindössze komplikálja. Ami azonban Piscator krízisének művészi oldalát illeti, az körülbelül abban áll, hogy Piscator menü dolgozik a mai burzsuá-közönségnek, annak az operett-izlésű páholypublikumnak, amely a világháború gazdasági csődjében a páholyok pirosbárosnyi izolációjából kiszorult a parkett és a galéria kisése már kollektív, a műhelyei, ahol nem éri jól magát. De azért mégis, akármilyen kelletlenül és kevés készséggel, talán inkább megszokásból, de rendszeresen jár a színházba, ahol, persze, a maga izléskövetelményének megfelelően, jól akar mulatni, szórakozni kíván, hogy a kétfogós ebédet, a részletekre vett ruhát s a bíró aktaszagát elfelejtse. Piscatorral azonban felsült ez a publikum, mert Piscator tükröt tartott elébe, amelybe először kíváncsian és nagy adag hiúsággal tekintett, aztán megunt sajtó elhasznált arcát és ma már nem mer belenézni. De Piscator folytatja a harcot a burzsuá klein-mayerék és műlerek ellen, elhatározott hangon jelenti ki, hogy továbbra is megmarad eddigi művészi irányvonala mellett.

»Nekem semmi közöm sincs az úgynevezett modern színházi kulturához« — jelenti ki Piscator — »mert színházam nem a mai társadalmi rend színháza, hanem egy felnyvő új osztályé, ennek következtében csak az érti meg, aki már az új társadalom-invencióival él, csak hogy a polgári társadalom nem veszi ezt észre, nem akarja észrevenni. A színháznak pedig csak akkor van létjogosultsága, ha nem egyének, hanem a tömeg áll mögötte, amely a kollektivum tudatát szuggereálja. Volt olyan kor, amelyben ez a tömeg a polgárság volt, amikor a polgárság még nagyot és szépet tudott produkálni. Ez a kor azonban már a problémák temetőjében pihen.«

Igy nyilatkozik Piscator a korról és a mai színház problémáiról és annyi biztos, hogy amit mond, az nem érdektelen. És ami jellemző: Piscator a jövő szezonra is, minden csőd, krízis és kudarc ellenére megtartja azt a művészi irányvonalat, amelyet eddig védett. Sőt tovább akar még menni s a mai Európa hármass pólusát: az orosz-német-angol világszemléletet három klasszikus szerzővel, Tosztol, Schiller s Shakespeare drámáival demonstrálja

Megkezdődött a londoni Jewish-Agency-konferencia

London, június 15. Londonban a napokban nyílt meg az a nagyfontosságú tanácskozás, amelyet hónapok óta feszült érdeklődéssel várt a világ zsidó közvéleménye. Június 9-én ült össze először tanácskozássra a Jewish Agency-bizottság lord Alfred Mond vidéki kastélyában, Southampton közelében. Ez a tanácskozás még csak félhivatalos jellegű volt, amelyen a Jewish Agency-konferencia napirendjét és munkaprogramját állapították meg.

A Jewish Agency konferencián a világ zsidóságának és pénzügyi kapcsolásainak legkiválóbbjai vesznek részt úgy cionista, mint nem cionista részből.

Amerikából megérkeztek Felix M. Warburg és Lee K. Frankel, a világhírű bankárok, akik dr. Weizmann társaságában szálltak május 23-án hajóra. Megérkezett Louis Marshall, az amerikai Joint Distribution Committee elnöke és Oskar Wassermann, a Deutsche Bank vezérigazgatója. A tanácskozáson részt vesz lord Reading, India volt alkirálya és az angol zsidó közéletnek még számos vezető egyénisége.

Beavatott körökből szerzett információk szerint a mostani konferencia az új palesztinai építomunka elvi kérdéseivel fog foglalkozni, míg a gyakorlati munka végleges programját egy következő konferencián fogják megállapítani. Általában e pillanatban még nem lehet áttekinteni a most folyó tanácskozások körvonalait. Mindenestere szóba fognak kerülni azok a jelentések, amelyeket a Palesztinába küldött szakértők terjesztettek a bizottság elé. E jelentések állítólag oda konkludálnak, hogy

„a legközelebbi feladat a már megkezdett kolóniák konszolidálása és hogy a következő tíz évben még nem lehet megnyitni az ország kapuit a szabad bevándorlás számára.“

Cionista körökben remélik azonban, hogy a bizottság egy sokkal szélesebb újépítési program alapjára fog helyezni.

Oskar Wassermann javaslatot nyújt be egy meghatározott költségvetés elfogadására a következő tíz év tartamára. A zsidó távirati iroda értesülése szerint lord Alfred Mond azt az álláspontot kép-

viseli, hogy a konferencia minden egyes résztvevője kötelezőleg vállalja el, hogy az ország, amelyet képvisel, egy előre meghatározott összeget fog felhozni a palesztinai építés céljára.

A tanácskozások legnagyobb részt Alfred Mond fentemlített vidéki kastélyában fognak lefolyni és Alfred Mond táviratozott Louis Marshallnak és lord Readingnak, akik a távirat feladása idején még a hajón tartózkodtak London felé való utjukban, hogy a kikötőből egyenesen az ő birtokára utazzanak.

A cionista exekutive még a Jewish Agency-ülés megkezdése előtt megbeszélést tartott, hogy pontosan formulázzák meg a XV. cionista kongresszusnak a Jewish Agencyre vonatkozó határozatait. Ezek a határozatok tudvaleg követelik, hogy a Jewish Agency munkája a következő alpelekre épüljön fel: a zsidó bevándorlás fokozása, Palesztina föld-

jének fokozatos megvásárlása a zsidó nép részére, a zsidó kolonizációnak a zsidó munkára való bázisozása és a héber nyelv és kultúra fejlesztése.

A cionista exekutive tanácskozásain fontos vita tárgyát képezte, hogy

„követeljenek-e a Jewish Agency nemcionista tagjaitól meghatározott pénzügyi garanciákat az újépítésre vonatkozólag.“

Az Exekutive egyes tagjai azon a véleményen vannak, hogy ennek a követelésnek teljesítése conditio sine qua non a nemcionistákkal való együttműködéshez, míg más tagok azon a véleményen vannak, hogy már a pusztán együttműködés a nemcionistákkal lényegesen meg fogja könnyíteni a palesztinai építő alapok előteremtését és ezért nem kell ragaszkodni a garanciákhoz, ami esetleg veszélyeztetni a tanácskozások sikerét.

Az elnökjelölt-választó konvent 837 szavazattal Hoover minisztert jelölte Coolidge helyett az elnökség

NEWYORK, június 15. Tegnap ült össze Newyorkban a republikánus párt elnökjelöltválasztó konventje, amely 837 szavazattal Hoover kereskedelmi minisztert választotta meg a párt hivatalos elnökjelöltjévé. Hoover jelöltetését főleg annak köszönheti, hogy Coolidge kijelentette: szándéka, mely szerint viszszalép a jelöltségtől, megmásíthatatlan. Hoovernek teljesen nyert ügye van, mert Coolidge hívei is red fognak szavazni.

Titulescu külügyminisztert Sándor jugoszláv király kihallgatáson fogadta

BELGRÁD, június 15. Titulescu és Martinkovics tegnap több mint két órán keresztül folytattak tanácskozást egymással, amely után hivatalos kommunikáltak közbe. A kommuniké szerint, a két külügyminiszter kölcsönösen kifejezték egymást az elmúlt év tavaszán történt legutolsó találkozásuk óta kifejtett működésükről és konstata, hogy a legteljesebb egyetértés áll fenn az összes kérdésekre vonatkozólag.

Titulescut azután Sándor király kihallgatáson fogadta, majd udvari ebédet is vendégül látta és a Fehér Sas-rend nagykeresztjével tüntette ki. A külügyminiszter szombaton reggel utazik el Belgrádból.

... felé futott ...
... fájdalomban ...
... sára Pápista ...
... vézett al ...
... be s merre ...
... szemle után ...
... rdába vezet ...
... edig a hullá ...
... A temetés ...
... ség lakossá ...
... ett temeték ...
... ottas kocsi ...
... zség aprajz ...
... megvigasz ...
... Títelre, on ...
... észség fog ...
... ztót ...
... ROS ...
... hasznosles ...
... ekkben, mert ...
... agabb angol ...
... különös oka ...
... arapítsa. Mun ...
... truzimusz ve ...
... ni mindenki ...
... lást, amit a ...
... kább el lehet ...
... kerül többé ...
... egvidejűleg ...
... pünk hirt ...
... oruban már ...
... rtását, azon ...
... ljárással ké ...
... lveket olajjal ...
... szsi a szövet ...
... feldolgozását ...
... fonálból ké ...
... onban csakis ...
... ni. ...
... RE ...
... aról 4. ...
... szépen ...
... ilt. ...
... kapható. ...
... zgalóság ...
... cobb árban ...
... JM ...
... nyozási és ...
... Cluj, Str. ...
... kü-önböző ...
... Gobelin-, ...
... Vállalunk ...
... tokat, csil ...
... tintrozását ...
... eszközlünk

Reflexiók a temesvári konferenciáról

Írta: Prof. Julian Silberbusch, a cionista Consiliul Superior igazgatója

Szerencsés gondolat volt az erdélyi cionisták konferenciáját Temesváron megrendezni. Az ilyen nagyszabású cionista manifesztációk rendszerint atraktív jelleggel bírnak az egész zsidó lakosságra és ezért hatásos propaganda eszközök a mozgalom szolgálatában. Temesváron is sok száz vendége volt a konferenciának, akikre kétségtelenül mély hatást gyakorolt a tárgyalások menete, valamint a színes tárka kép, amely érzékeltetően demonstrálta a zsidó nép cionista értelemben vett regenerációját. Még vagyok győződve róla, hogy Temesvár cionista élete a konferencia által új és erős ösztönzéseket kapott, amelyek hatása még sokáig érezhető lesz.

A temesvári cionista helyi csoport általában bővelkedik a cionista vezető emberekben. Azt vettem észre, hogy már rég óta tartó vetélkedés folyik (persze nemesebb értelemben) Kolozsvár és Temesvár vezető cionistái között. Számos delegátus azon a nézeten van, hogy ama törekvés kapcsán, amely a cionizmust a belpolitikától szétválasztani kívánja, az erdélyi cionista központ Temesvárra helyeztesse át, míg a belpolitikai vezetés továbbra is Kolozsvár kezében maradjon. Nem tartjuk fontosnak most eldönteni, vajon ez a térbeli elválasztás hasznos lenne-e, vagy sem. Maga a tény, hogy ezek a tervek felvetődnek, a legjobb bizonyítéka a temesvári cionisták magas minőségű kvalitásainak és vezetői: Rothbarth Jakab, dr. Weil, dr. Nobel, Wertheimer igazgató és dr. Brisker áldozatkészségének és hozzáértő munkásságának.

Ezalkalommal kell megemlékeznem arról is, milyen kivételes nagyrabecsülésnek örvend az erdélyi cionisták elnöke, dr. Fischer József és összes delegátusoknál pártárnyalatra való tekintet nélkül. Dr. Fischer joggal nevezhetjük az erdélyi cionizmus centrális alakjának. Az objektív szemléletre mély hatást gyakorolt annak látása, milyen tetszéssel fogadta a konferencia dr. Fischer minden egyes felszólalását és megnyilatkozását.

A cionista pártosportosulások tekintetében Erdély még alig van túl az első kezdeten. Ha az erdélyi országos vezetőségben a cionizmus minden árnyalata képviselve van, ez nem annyira az erősen kifejezett cionista felelősségérzetnek köszönhető, mint például Németországban, hanem inkább annak, hogy a különböző pártosportok még nem kristályosodtak ki kellőképpen. A konferencia előtt volt ugyan bizonyos választási propaganda. A Hitachdut ezen a konferencián lépett fel először, mint szervezeti csoport, de főkövetelése egyetlen cionista jellegűek voltak és legtöbbször a konferencia is magáévá tette. A Micrachinak van ugyan saját központja Nagyváradon, ezen a konferencián azonban igen gyöngén volt képviselve és közle és a hivatalos vezetőség között semmi különbség nincs a cionista munka tekintetében. Sem radikális, sem revizionista csoport nincsen Erdélyben, jóllehet egy delegátus az általános vita során a revizionista követeléseket képviselte. A delegátusok nagyrésze az ugynevezett Herzliáknak volt megszervezve, de ez a konferencia-párt egyetlen alkalommal sem látta szükségesnek, hogy a többségi elv alapján erőszakoljon keresztül lényegesebb javaslatokat.

A kép, amelyet a figyelmes hallgató a konferencia tárgyalásai során az erdélyi cionizmus általános helyzetéből nyert, nagyjában kielégítő, sőt megörvendeztető. Bár az volt az érzésünk, hogy a szervezet mint olyan, még kezdeti stádiumban van, de rendelkezik nagyszámú olyan aktív és bizonyos tekintetben vezető cionistával, akik magvát képezhetik egy erős organizációnak, akik egy központban, mint a vidéki városokban kikristályosodási központját képezheti egy egészséges szervezetnek.

Érdekes megállapításokra lehetett jutni a cionista ifjúság tekintetében is. Sajnálatos, hogy az egyes ifjúsági szervezetek között súlyos differenciák vannak, amelyek ellenére, hogy nem mindig elvi természetűek, mégis elég szenvedéllyel kerülnek összeütközésbe. Nem tudtuk konstatálni, hogy meddig terjed az egyes ifjúsági szervezeteknél a cionizmussal való egybeforrottság és hogy milyen mértékben foglalkoznak ezek a szervezetek a cionista problémákkal.

De kétségtelenül öröndetes tény, hogy a konferencia delegátusai között szép számmal volt képviselve az ifjúság, amelynek delegátusai élénk részt vettek a konferencia vitáiban. Ez a tény azt mutatja, hogy Erdély fiatal cionista szervezete jelentős és aktív utánpótlásra számíthat és hogy mindenekelőtt az ifjúsági szervezetek vannak áthatva a készségtől, hogy az általános cionista szervezet keretein belül együtt dolgozzanak

a cionista gondolat fejlődéséért. Ez egy olyan követelés, amelyet számos más országban eddig még nem lehetett megvalósítani. Mindent egybevetve, a temesvári konferencia alkamas volt az erdélyi cionizmusról eddig táplált számos tévhit eloszlatására és megmutatta, hogy koncentrált támogatás mellett az erdélyi cionizmust igen rövid idő alatt a fejlődés magas fokára lehet emelni.

Ma dől el a berlini kölcsöntárgyalások sorsa

CORSO filmszínház
Szombat, vasárnap világvárosi szcenzió. Fél 10 órakor, teljesen önálló műsor keretében fellép **a vasember: BREITBART** aki bámulatba ejtette az egész világot. — Felemelt helyárak
Fél hat és fél nyolc órakor. Rendes helyárakkal — **A nevető tílcsök** — Harry Liedtke, Lia Mara, Verebes Ernő. — Erofilm
Verdun ostroma. A gyalogság, tüzérség és repülőkr harca. Eredeti felvételek

Több, mint egymillió ember jutott koldusbotra a newyorki tőzsdekrach miatt

Az összeomlás Newyork egész gazdasági életét megrázkódtatta

Newyork, június 15. Az a hónapokon át tomboló hosszmozgalom, amely a newyorki tőzsdén zajlott le, mint ismeretes, végül is irtózatossá vált az összeomlásra vezetett. A hivatalos pénzügyi körök ugyan is aggodalommal látták, hogy a túlhajtott spekuláció egyre nagyobb méreteket ölt és olyan hatalmas tömegeket von be a tőzsdei forgalomba, amilyeneket a Wallstreet sem látott még soha. A tőzsdéspekuláció nemcsak óriási tőkeket, hanem az emberek tízezreit is elvonta a produktív munkától. A newyorki hosszmozgalom, minden közvetett interven-

ció ellenére, olyan méreteket öltött, amelyek túlhajtották az amerikai pénzügyi kereteit és a spekuláció átesett az európai nagyobb tőzsdékre is. Vége a Federal Reserve bankok nem találták más lehetőséget a spekuláció fékezésére, mint azt, hogy a kamallábat újabb egy százalékkal felemeljék. A pénz megrázkótlása, valamint a közben megindult elnökválasztási küzdelem derékban törte a hosszmozgalmat és a newyorki tőzsdén fantasztikus arányú krach következett be. A run Newyork egész pénzügyi helyzetét megrázkódtatta, mert

kedd óta, amióta a tőzsdén jegyzett értékek árfolyamának zuhanása szakadatlanul tart, egy milliónál több ember veszítette el teljesen a vagyonát. Evtizedek óta nem volt még a newyorki tőzsdén ilyen nagy árzuhanás, minthogy a tőzsdén sohasem volt a mostanihoz fogható rekord-forgalom sem. Jellemző erre a forgalomra, hogy míg a hosszmozgalom idején egy nap alatt 5 millió részvény cserélt gazdát, addig a krach egyetlen napján 7 millió részvényt dobtak a piacra.

Ma dől el a berlini kölcsöntárgyalások sorsa

Kormánykörökben nem biznak a megegyezés lehetőségében

(Bucuresti-Bukarest, június 15. Az Uj Kelet tud.) A külföldi kölcsön és a lej stabilizációjának ügye megint kedvezőtlenül áll. Miután a Bank of England ahhoz kötele támogatását, hogy Románia egyezzen meg egy német Reichsbankkal, mint a háború előtti román kölcsönkötvények német tulajdonosaival, Bratianu Vintila felhatalmazása alapján Victor Antonescu, Oskar Kiriacescu a német fővárosba utaztak és megkezdtek tárgyalásokat az illetékes ténnyezőkkel. A berlini tárgyalásokról eleinte igen bizakodó hangon nyilatkoztak a kormány. de a Dimineata értesülése szerint

a liberális körök ma már nem túlságosan optimisták a berlini tárgyalások sorsát illetőleg.

Az első tárgyalások, amelyek azonban csak informatív jellegűek voltak, valóban szívélyes formában folytak le, de amikor a szóbanforgó kérdések lényegére került a sor, a német birodalmi bank mereven ragaszkodott eredeti álláspontjához. Eszerint

a németek egyenlő elbánást követelnek Franciaországgal és Angliával a német kézben lévő román kölcsönkötvények revalorizációját tekintetében.

Azt is kívánja a Reichsbank, hogy Románia írjon alá egy elvi megállapodást, amelyben elismeri a német álláspontot mindazon pénzügyi és gazdasági vitás kérdések megoldásáról, amelyek a versaillesi békeszerződésből és a megsemmisített buftai békeszerződés időelőtti alkalmazásából folynak. A technikai meg-

oldás módozatainak megállapítására egy román-német konferencia összehívását kívánják a németek.

A német feltételeket Bratianu Vintila két napi tanulmányozás után elfogadhatatlannak találta és elhatározta, hogy azokat visszautasítja.

A berlini román delegáció olyan instrukciókat kapott, hogy a feltételeket ne utasítsák vissza érdemben, mint elfogadhatatlant, hanem arra való hivatkozással, hogy a liberális kormány nem tudja most lekötni magát olyan kérdésekben, amelyek román szempontból nem képezik közvetlen tárgyát a jelenlegi tárgyalásoknak. Antonescu és Kiriacescu még azt az utasítást is kapják Bratianu Vintilától, hogy terjesszék elő Románia eredeti javaslatát, hogy

Németország legyen az, aki a megegyezést visszautasítja és a tárgyalások megszakításáért hárítsák a németekre a felelősséget.

Kormánykörökben azt hiszik, hogy a berlini tárgyalások még ma befejeződnének minden eredmény nélkül és a román delegáció elhagyja a német fővárost, hogy visszautazzék Párisba, ahová szombat reggelre várják őket. Beavatott körökre való hivatkozással a Cuvantul azt az értesülést közli, hogy amennyiben a német birodalmi bank és az angol jegybank visszavonulása miatt nem állanak elő újabb nehézségek, Victor Antonescu s Kiriacescu már szombaton aláírják a francia jegybankkal és a Blair-csoporttal a 80 millió dollárról szóló kölcsöntervezést

Lapzártá előtt jelenté bukaresti tudósítók: A berlini tárgyalásokra vonatkozólag a lapok úgy értesülnek, hogy bár német pénzügyi és politikai körök nagyon optimisták, bukaresti kormánykörök éppen ellenkezőleg, rendkívül peszsimisták és lehetetlennek tartják a megegyezést a németek túlzott követelése miatt, amelyek Romániát hitelező helyett adóssá tennék. Ugyanis

a németek 400 millió aranymárkát követelnek a háború előtti járadék-papírok revalorizációjá fejében és ennek ellenében 60 millió márkát kártérítést akarnak nyújtani a megszállás alatt kibocsátott ugynevezett Generala-bankjegyekért.

A román delegátusoknak pontos utasításuk volt, hogy ne is érintsék a járadék-papírok ügyét, mert Berlinnek meg kell értenie, hogy Németország semmiestire sem hitelezője, hanem adósa Romániának. A döntés egyébként szombaton lesz.

Amateurok, fényképezetek!
Fényképezési cikkeiket a legolcsóbban **BERNAT** papíráruhánál, Piața Unirii 29. sz. alatt **szerezhetik be.**

Hirdessen az Uj Keletben

Buziási „Phönix” - ásványvíz
borvíz és gyógyvíz
Főlerakat: Cluj, Strada Vladimirescu (Mihai Kelemen-utca No 18)

Gizike a...
előzője és...
kor történet...
emplomban...
konákat és...
meg...
alom Berlin...
Berlinből je...
informá...
megnyiták...
zött a köz...
onforgalom...
nyitják meg...
képtávira...
an a kísér...
sen folynak...
tek az er...
nyugdíjba...
elte a Te...
találharc a...
zán. Nincs...
városhá...
adta el Fe...
és egyéb...
össz az Er...
gyéri Kiss...
es, lebilin...
Az Erdélyi...
városban...
etől Ma...
produkcio...
az mai ük...
kamara el...
moru hely...
oka a tul...
angoztatta...
sen segíti...
rófa követ...
zépiskolák...
at a tanu...
készülnek...
ugi sofför...
bb honap...
y autóban...
vetkötötte...
A gyilkost...
eritnie a...
A gyilkos...
köztisztvi...
t egyelőre...
keresztül...
felszól...
na, hanem...
sza után...
ik a bécsi...
címuda...
egbiztatás...
Tudakozó...
al Drágá...
éshez vá...
százez...
Magyaror...
Az abor...
n a leg...
arországi...
re menő...
különö...
gy káro...
nés men...
hatvanöt...
gyverés. A...
hét alatt...
terenttek...
per pengő...
n kap elő...
re. Lon...
ews sze...
nak az...
áv kor...
bilizációs...
sem felel...
50 millió...
végrege...
zés...
1 könyv...
-szék, 1...
szűgösen...
skedőnél...
o 5...
pők...
irrii

Teljesen kiépítik a jeruzsálemi egyetemet és a hallgatók államérvényes diplomát nyernek

London, június 15. Az egyetemes zsidó kultúrelvnek szenzációs eseménye van. A jeruzsálemi héber egyetem kuratóriuma ezekben a napokban tartott ülésén kimondta, hogy az egyetemet teljesen kiépíti és már a következő pár tanévben abba a helyzetbe hozza, hogy

államérvényes diplomákat állíthasson ki minden fakultásán a hallgatója részére.

A jeruzsálemi egyetem eddig tudvaleg nem annyira tanító, mint kutató intézmény volt, amely főként az akadémiai továbbképzéssel foglalkozott. Régi követeleése volt a világ egyetemi zsidó ifjúságának, hogy

a jeruzsálemi egyetemet építsék teljesen ki és ezáltal tegyék lehetővé mindazoknak a zsidó diákoknak, akik bármely oknál fogva nem folytathatják tanulmányaikat saját országukban, hogy tanulmányaikat a jeruzsálemi egyetemen végezzék el és ott államérvényes diplomát szerezhessenek.

A nagyjelentőségű tanácskozáson londoni tudósítónk az alábbiakban számol be:

A jeruzsálemi héber egyetem kuratóriuma és akadémiai tanácsa tegnap fejezte be londoni tanácskozását, amelyen elhatározta, hogy az egyetemet záros határidőn belül teljesen kiépíti oly módon, hogy a fakultások végzett növendékei akadémiai diplomákat nyerhessenek. A tanácskozáson résztvettek dr. Chaim Weizmann, dr. J. L. Magnes, a jeruzsálemi egyetem rektora, prof. S. Alexander, a manchesteri és prof. S. Borodetzky a leeds-i egyetem tanárai, dr. Eder, dr. J. H. Herz londoni főrabbi, prof. Horowitz frankfurti, prof. E. Landau göttingi, prof. Ornstein utrechti egyetemi tanár, James de Rothschild báró, Nachum Szokolov, Felix M. Warburg, dr. Adolff Bächler a londoni Jews College rektora, S. Ginsberg és dr. L. Kohn, a jeruzsálemi egyetem főosztályvezetője, Albert Einstein betegsége akadályozta meg a részvételben, de a tárgysorozat több pontjához levélben fejtette ki álláspontját.

A gyűlés behatóan foglalkozott a normális egyetemi üzem beállításának kérdésével és a jogérvényes diplomák kiállításával. Hosszas tárgyalás után elfogadták a prof. Borodetzky által kidolgozott tervet az egyetem átszervezésére vonatkozólag.

A kiépítés természetesen csak fokozatosan fog megőrtetni, miután gondoskodás történt róla, hogy minden egyes tanszékre a legmagasabb képzettségű és legelismertebb tanár kerüljön.

Ennek értelmében kimondta az érte-

butor

vásárlás bizalom dolga
Ha jó butort akar venni, ne sajnálja az utat
Marosvásárhelyre
(Tg.-Mures) és tekintse meg

Székely és Réti

Erdélyrezi Butorgyár Rt, hatalmas raktárait.
Bösendorfer, Stingl, Wirth, Hoffmann
zongora és pianó
gyárak képviselete.

Hitelek egyesének kedvező fizetési feltételek

Postai küldeményeknél
20% engedmény!

kezlet, hogy mindenekelőtt a filozófiai és filológiai fakultás fog megnyílni.

A természettudományi tárgyakkal kapcsolatban elhatározták, hogy még nem kezdik meg a normális egyetemi oktatást, mert bizonyos alapvető szakmák még nincsenek megfelelően kiépítve.

Kimondták azonban, hogy

a matematikai, kémiai és biológiai szakok a természettudományi fakultás keretén belül legkésőbb 1932-ben megnyílnak.

Hozzájárult továbbá az értekezlet, hogy az egyetem mellett orvosi továbbképző tanfolyamokat létesítenek diplomás orvosok részére.

Az értekezlet több kiváló tudós meghívását határozta el a jeruzsálemi egyetemre. Így meghívják prof. Fränkel, a kiel-i egyetem tanárát, a jeruzsálemi egyetem matematikai tanszékére, valamint dr. Fekete budapesti egyetemi magántanárt ugyanilyen minőségben a jeruzsálemi egyetem matematikai szakára. Az értekezlet szűkebb bizottságot küldött ki

a szervetlen és fizikai kémia tanszékének betöltésére. A mikrobiológiai intézet parazitológiai osztályának vezetőjét, dr. Adlert a jeruzsálemi egyetem rendes tanárává nevezték ki. Dr. F. Bodenheimer, a palesztinai természettudományi intézet asszisztensét, zoológiai magántanárként nevezték ki.

Elhatározták továbbá, hogy a keleti tudományok intézetéhez az asszirológia számára magántanári állást szerveznek, továbbá, hogy dr. Leon Roth manchesteri egyetemi tanárt meghívják a jeruzsálemi egyetem filozófiai tanszékére. Dr. Bergmann, az egyetemi könyvtár vezetőjét a modern filozófia magántanárának dr. Schuchet pedig a klasszikafilológia magántanárának nevezték ki.

Az értekezlet a jeruzsálemi egyetem költségvetését a 1928-29 tanévre 54 ezer fontban (50 millió lejben) állapította meg.

A zsidó távirati iroda munkatársa beszélgetést folytatott dr. J. L. Magnes rektorral, aki kijelentette, hogy a jeruzsá-

Csangcsolin proklamációt bocsájtott ki, melyben felszólítja katonáit, hogy ne üljenek fel halálhírének?

Csak az északkinaiak ellenségei terjesztik a halálhírt?

LONDON, június 15. A Reuter távirati iroda Csingtauból érkezett jelentése alapján a „Daily Telegraph” közli Csangcsolin proklamációját tisztjeikhez és hadseregéhez. Ebben a többször elporentált marsall bejelenti, hogy a bombamerénylet következtében őt ért sérülései egyáltalán nem életveszélyesek. Felhívja katonáit, hogy ne higgyenek a halálról elterjesztett híreknek, mert azokat az északkinaiak ellenségei terjesztik. Csangcsolin a proklamáció végén felhívja a tisztikart és legénységet, hogy teljesítsék kötelességüket. A proklamációt a „North China Star” című lap és több mandzsuriai lap is, közli.

Montenegrói herceg, aki tudományos előadásokból él

Frigyes Vilmos von Holm kolasini herceg karrierje

A gothai Almanachnak, a nemzeti arisztokrácia anyakönyvének legújabb kiadásában, a hercegek címterében egy új név tűnt fel: kolasini hercegek családja. Az almanach a család főjét így jelöli meg: Frigyes Vilmos von Holm, Kolasin első hercege, ienség. Méltán kelthet feltűnést ez a hercegi cím, amelynek prédikátumát Kolasin, a kis montenegrói városka szolgáltatta. A montenegrói herceg kalandos élettörténete a következő:

Az első kolasini herceg

Az első kolasini herceg, Holm Fritz néven született Kopenhága egyik külvárosában 1881-ben. Jelenleg azonkívül, hogy herceg, van számtalan tiszteletbeli doktori címe, a mexikói kormány engedélyével az archeológia tanára címet viseli, diplomata és tábornok. Abból él, hogy prospektusokat küldözget széjjel mindenféle többé-kevésbé tudós társaságoknak — saját magáról. Ajánlkozik, hogy előadásokat tart «a szingani nesztorianus feliratokról, amelynek egy nesztorianus miszionárius 7-ik századbéli kínai keresztény propagandára vonatkoznak.» Az ajánlathoz mellékelni szokta önéletrajzát is, amelyben érdekes módon írja le, hogyan futotta be csodás karrierjét.

Fiatalkoráról szerényen hallgat a kolasini herceg, aki a biográfiában természetkutatónak, írónak, diplomata-

nak és királyi kamarásnak nevezi magát és történetét csak 1917-el kezdi, amikor a háború idején Északamerikába hajózott.

Amerika szolgálatában

Ekkor üzent hadat Amerika Németországnak és Fritz Holm rögtön felajánlotta szolgálatait az amerikai armadának. Dan állampolgársága miatt azonban nem sorozhatták be az amerikai hadseregbe és ezért meg kellett elégednie, hogy mint harctéri tudósítót küldjék Európába. Cuba-szigeten, ugyáltszik, jobban tudták értékelni képességeit, mert kinevezték a cubai Vöröskereszt képviselőjének, amely tiszt séggel össze volt kötve a cubai tábornoki cím is.

Montenegrói tüzerparancsnok

Ez volt a kezdete fényes karrierjének. Cuba érdekeit 1918 májusától 1919 februárig képviselte. Ekkor átpártolt Nikita montenegrói exkirály nizzai udvarába, ahol a már nem létező montenegrói tüzerparancsnok és tábornoka lett. A nizzai udvarban ugylátszik óriási érdemeket szerzhett magának, mert Nikita előbb rendkívüli követnek és meghatalmazott miniszternek, majd pedig 1919 július 10-én kolasini hercegnek nevezte ki. Nemsokára azonban hűtlen lett Nikitához az újdonsült herceg és

mi egyetem eddigi működését csak előkészítési tevékenységnek lehet tekinteni, ez az előkészítési periódus még egy-két évet fog tartani. Elhatározott szándékunk — mondotta — hogy az egyetemet a legmagasabb akadémiai képesítésekre alkalmas tudományos intézetté fejlesszük ki. Az egyetemnek jelenleg kétszáz hallgatója van részben Palesztinából, részben azokból az államokból, ahol nyílt, vagy litkos numerus klauzusz van.

Egy nagyszabású építkezési program keretűlvitelében közben tartunk

és örömmel konstátálom, hogy különösen az amerikai zsidóságban igen nagy áldozatkészség és érdeklődés nyilvánul meg egyetemünk iránt, ami lehetővé fogja tenni, hogy programunkat a legrovidebb idő alatt megvalósíthassuk. Ebben a hónapban kezdjük meg a Wattenberg alapítvány segítségével az egyetem fizikai intézetének kiépítését és

rövidesen elkészül az új egyetemi könyvtár, amelynek összköltségei 45 ezer fontra (40 millió lejre) rúgnak.

Dr. Magnes rektor Londonból Berlinbe utazik, ahol számos tudóssal fog tárgyalni a jeruzsálemi egyetemen való alkalmaztatásuk céljából.

San Marinóban, a csöppnyi olasz köztársaságban ütötte fel sátorfáját. Itt is hamarosan arrivált, mert a köztársaság kinevezte rendkívüli meghatalmazott miniszternek és mint ilyen ő képviseli 1921-ben Washingtonban San Marinót Harding amerikai köztársasági elnök beiktatásánál.

A tudományok révében

Nemsokára azonban meguntta San Marinót és tudományos vizekre evezett. Mexikóban termett, ahol kinevezték az ottani egyetemen az archeológia tanárának. Nyomban visszatért Európába, hogy itt fejtsse ki tudományos munkásságát. Hogy ez miből áll, arról nem szól az autobiográfia, annyit azonban szerényen megjegyez a herceg, hogy nagy kvalitásait elismerte többek között a kambodzsai egyetem is, amikor díszdoktorává avatta. Saját véleménye szerint a legnagyobb érdemeit Sin-Ngan-ban, az ottani kínai-asszír feliratok felfedezésével szerzte. A feliratokról — ugymond — a legnagyobb nehézségek és fáradságok árán lenyomatokat készített, hogy a nyugati civilizációnak megmentse az egyetlen fennálló, kéttomás, kilenc láb magas nesztorianus dokumentum monolit másolatát. A felfedezésről könyvet is írt, négy nyelven előadást tartott róla ötven egyetemen és különböző tudományos intézetekben tizenegy másolatot ajándékozott korszerű alkotó felfedezéséből. Ennek viszonzásként képen nevezte ki számos főiskola, többek között a Susquehanna-egyetem és a Ghies-College díszdoktorának tizenhárom tudományos akadémia pedig tagságával tüntette ki.

Véres forrongással jault a szaloniki dohánymunkások sztrájkja. Athénből jelentik: A szalonikii dohánymunkások sztrájkja tegnap véres kommünista kilengéssé jault. Seres városában a kommunisták és katonaság között véres összeütközésre került a sor, amelyek során a katonaság és a sztrájkolók között két órán keresztül tartó uccai harc fejlődött ki. Az uccai harcok hat halottja és negyven sebesültje van. A munkások az ütközetben kézigránatokkal harcoltak. A szalonikii helvőrség parancsnoka Drama tábornok ellen merényletet kísérelt meg, amely azonban meggyűlölt. Szalonikiban a munkások tegnap este tiltakozó mépgyűlést tartottak, amelyet azonban a lovasrendőrök szétverték. Az attacknak számos sebesültje lett az eredménye.

Vegyileg fest, tisztít CZINK, Cluj.

Postai küldeményeknél
20% engedmény.

Szombat, 1928 június 16.
Zo
bizal
Ste
cég orade
rollhat. A
márkák r
rész
Költözés m

— Pilsuds
Párisból jelen
ügyminiszter
Párisba érke
lásokat folyt
vezetőivel. P
köztársaság
lón kihallgat
ter, kedden n
fogja felkere
kai körökben
a lengyel k
A hivatalos l
tájékoztatták
céljairól, ezé
risi tartózkod
legkülönböző
forgalomban.
leski tárgyal
ben vannak
gos helyzeté
sudszki mars
tegen felsziki
telem lesz tel
tikától. A len
gyobb titokb
tegséget, mi
pola olyan s
vetkezéséftől
len volt még

— Egy an
nagy őszel a
Newyorkból
román pilót
romy őszel m
óceán átrep
Newyorkból
leszállás nélk
hadnagy gép
épitik az egy
— Bizalma
mányak. Pá
tegnap 342 s
tehát kéthari
szavazott biz
Uly szociáli
ciójának elve
tott kommuni
ra helyezésé
— Huszon
repülőgépet
utol a le hon
risból jelent
föltt ma éjje
pet, amelyek
risba, rendki
meg. A gépe
lezállania a
lás alkalmáv
ők közül egy
megsebesült.
környékén sz
kevesébe me
sa még ismer

Ass
Gondolt-e a
kutforrása?
mindenekelőt
ágy
melyen életél
fertőtlenít
gőzölés
molytal
felélesz
és port
teljesen új r
Toll-meg
Str. Jaslou
A megmunk
Néhány or

Zongorát Sternberg

bizalommal a világhírű
részletre is.
Költözés miatt leszállított árak.

Pilsudski marsall halálos beteg. Párisból jelentik: Zaleski lengyel külügyminiszter néhány nappal ezelőtt Párisba érkezett és különböző tárgyalásokat folytat a francia politikai élet vezetőivel. Hétfőn délelőtt a francia köztársaság elnökénél jelent meg külön kihallgatáson Zaleski külügyminiszter, kedden pedig Poincaré és Briand fogja felkeresni Franciaországi politikai körökben nagy feltűnést keltettek a lengyel külügyminiszter tárgyalásai. A hivatalos körök még egyáltalán nem tájékoztatták a közvéleményt Zaleski céljairól, ezért két hétre tervezett párisi tartózkodásával kapcsolatban a legkülönbözőbb kombinációk vannak forgalomban. A Paris Soir szerint Zaleski tárgyalásai szoros összefüggésben vannak a lengyel kormány válságos helyzetével. A lap szerint Pilsudski marsall herék óta súlyos betegon fekszik és betegsége miatt kénytelen lesz teljesen visszavonulni a politikától. A lengyel kormány a legnagyobb titokban tartotta Pilsudski betegségét, mivel azonban a marsall állapota olyan súlyos, hogy a halál bekövetkezéséről lehet tartani. — kénytelen volt mégis nyilvánosságra hozni.

Egy amerikai román pilóta/hadnagy osszel át akarja repülni az óceán Newyorkból jelentik: George Fernie román pilóta-hadnagy bejelentette, hogy osszel megtartja startját a Atlanti óceán átrepülésére. A pilóta-hadnagy Newyorkból fog indulni és Bukarestig leszállás nélkül akar repülni. A pilóta-hadnagy gépét, mely 900 lóerős, már építik az egyik amerikai gyárban.

Bizalmat szavaztak a francia kormány Párisból jelentik: A kamara tegnap 342 szavazattal 167 ellenében tehát kétharmad többséggel először szavazott bizalmat a kormánynak Uhly szocialista képviselő interpeliációjának elvetésével, aki a letartóztatott kommunista képviselők szabadlábra helyezését követelte.

Huszonegy francia bombavető repülőgépet katasztrófális vihar érte utol a le bourgeti repülőtér fölött: Párisból jelentik: A le bourgeti repülőtér fölött ma éjjel 21 bombavető repülőgép, amelyek Nancyból érkeztek Párisba, rendkívül heves vihar lepett meg. A gépek közül négynek sikerült leszállania a repülőtérre, egy a leszállás alkalmával összeütközött, a repülőgépek közül egyik meghalt, egy másik megsérült. Más 4 repülőgép Páris környékén szállt le, miközben többekévesb megromlottak. A többi sorsa még ismeretlen.

Asszonyom!

Gondol-e arra, hogy mi a betegségek kútforrása? **Nem,** mert ellenszembem mindenekelőtt legfontosabbnak tartanám a szülői ágy tollát

melynek életének legalább 1/3 részét eltölti, fertőtlenítés, gőzölés, molytalanítás, felülés, és portalanítás végett a teljesen új rendszerű épekké felszerelt **Toll-megmunkáló gyárnak**

Str. Jaslor (Nagyszamos-u.) 14. átadni. A megmunkálásnál bárki jelen lehet.

Glasner Akiba főrabbi az aggménházért. Glasner Akiba főrabbi, abból az alkalomból, hogy felesége leánygyermeknek adott életet, tizezerlejes alapítványt tett az aggménház javára. A főrabbi keddessel is emlékeztetéssel kívánja tenni a családi eseményt és ezen az uton hívja meg magához a hitközség minden tagját szombaton déli féltenkettőre. Az alapítványról szóló átirat így hangzik:

Nagyságos
Fischer Rezső urnak,
a Poale Cedek Egyesület elnökének
Helyben

Ama örvendetes családi esemény alkalmából, hogy feleségem a napokban egy leánygyermeknek adott életet, olyformán akarom a Mindenható iránti hálaálmom kifejezést adni, hogy szüleim nevére egy 10.000 lejes alapítványt létesítsek a Poale Cedek Egyesület Aggménháza javára.

Az alapítványi összeget a legközelebbi Tisri hónaptól kezdődőleg havi 1000 lejes részletekben fogom befizetni.

Szíveskedjék ezen alapítványt szívesen fogadni, vajha ezen szerény felajánlásom buzdításul szolgálna azoknak, kiknek meg van rá a módjuk, de mindaddig elmulasztották, hogy e nemes célra áldozzanak!

Kiváló tisztelettel
Cluj, 5688 Szivan hó 27-én,

Glasner Akiba
főrabbi.

Orvosi hír. Dr. Lengyel Miklós nőgyógyász-születész a Park-színházban főorvosa ismét megkezdte rendelését Deák Ferenc-u. 18.

A «Britania» Angol-Román Biztosító Részvénytársaság cluj-i kerületi igazgatósága információs osztályt rendezett be és készséggel áll a nagyközönség rendelkezésére bármilyen biztosítási okmány díjmentes felülvizsgálására. Strada N. Jorga 21. sz. Telefon 169

A Zsidó Kórházegyesület beszercei és szászrégeni gyűlései. E hó 17-én vasárnap a Kórházegyesület vidéken két gyűlést tart. Délelőtt a szászrégeni hitközség meghívására folytat Szászrégenben fél 11 órakor a Városi szállóban propaganda-gyűlést tartanak melyen a szomszédos hitközségek is képviselve lesznek. Délután fél 4 órakor lesz Besztercén a Hoffmann-szálló nagytermében a naszdómegyei kerület alakuló ülése. A nagy érdeklődési figyelembevételre, valószínű, hogy a besztercei gyűlés az egyesület számára újabb nagy erkölcsi és anyagi sikert fog jelenteni. A gyűlésen képviselve lesznek a naszdói, lekencei, nemegyei, sajómarosi, borgóprondi s óradnai hitközségek mely két utóbbi hitközség már is nagyobb összegű hozzájárulást szavazott meg. A központ szintén számos kiküldötttel képviselteti magát dr. Sebestyén József hitközségi elnökkel az élén. A központ kiküldöttjeit a bethleni hitközség is meghívta előadásra melynek a kiküldöttek Besztercéről visszafelé vezető útjukban «csznek» eleget. A bethleni gyűlésen a rettegi, valamint a magyarnemgyei hitközségek is képviseltetik magukat.

A budapesti ucca egyszerre tüntetett a fascizmus mellett és ellene. Budapestről jelentik: Tegnap este fascista munkások csoportja haladt végig a Rákóczi-uton. A fascisták a faurgyári munkások munkahelyéről jöttek, akik a szakmunkájukban lévő sztrájk ellenére sem tették le a szerszámot. A Szentkirályi-uccánál a fascista csoport nyomában összeverődött söpredék gulyóin kezdte őket. Az uccai járőrök azonban megállították a fascistákat. A söpredék erre inzultálta az ellenzőket és a fascista csoport vezetőjét. A rendőrség közbelépése mélytotta el az incidenst. Négy fiatal szakszervezeti munkást letartóztattak.

Szépség, fiatalság titka

az arcbőr helyes ápolása. — Ez pedig csakis kizárólagosan a világhírű „Mária szeplő-crém”-mel érhető el. Száraz és zsíros bőrre, ára 35 lei. Pude: 20 és 35 Széppan 18 lei. Postán is megrendelhető. 10 leinél portómentes szétküldés. — Megnyitni kapható. Főlerakat Császár Yögyszertár, Tg. — res

Rasputin leánya beperelte apja gyilkosait Párisból jelentik, hogy Rasputin leánya, Szolovjev Borisné pert indított a párisi bíróságok előtt Jusupov Félix herceg és Pavlovics Dimitrij nagyherceg ellen, akik annak idején a pétervári Jusupov-palotában meggyilkolták az apját. Úgy Jusupov hercegnek, mint Pavlovics Dimitrij nagyhercegnek sikerült vagyonuk egy részét a holttest megmentésére és azóta Párisban telepedtek le. Jusupov herceg nemrégiben emlékiratában részletesen le is írta, hogy milyen aprólékos előkészítéssel készítette elő Rasputin meggyilkolását és hogy társai segítségével hogyan végzett vele. A vádirat ezen a nyílt beismerésen alapszik. Rasputin leánya erre támaszkodva kéri a francia bíróságtól, hogy Jusupov Félix herceget és Pavlovics Dimitrij nagyherceget 25.000 frank pénzügyi kárpótlásra kötelezze vele szemben az apja halálával szenvedett veszteségeiért.

Meghalt Pankhurst asszony. Londonból jelentik: Londonban tegnap éjszaka hatvankilencéves korában meghalt Pankhurst asszony, a híres sufraget. Mint ismeretes, az angol parlament éppben ebben az évben fogadta el azt a törvényjavaslatot, amely szavazati jogot biztosít minden huszonegy évét betöltött angol nőnek. Lady Pankhurst tehát még megérhette álmaik beteljesülését. Lady Pankhurst egyike volt azoknak a harcoss hősvényeknek, akik a sufragettek intézményét megszervezték. Egészen a világháború megindulásáig sokat szerepelt az angol közéletben. Ő találta ki azt, hogy a sín, a dob és a kerengelő milyen hatásos eszköz a tüntetéseknel. A világháború alatt a férfiak halálos birkózása elvonta az érdeklődést az asszonyok küzdelmének zajától. Most pedig már nincs értelme annak, hogy visítson a sufragettek síjra, miután a modern Angliában a nők elérték minden jogot, amelyért Pankhursték küzdöttek.

Hirdessen az Uj Keletben

Nem lesz új imakönyv Angliában. Londonból jelentik: Az alsóház tegnapi ülésén 226 szavazattal 210 ellenében elvetette az új megreformált imakönyv bevezetéséről szóló javaslatot.

Tömeges kivégzések Mexikóban, hamisított táviratok alapján. Mexikóból jelentik: Az Oaxaca államban lévő Huautla városában a katonai hatóságok nemrég kivégezték a polgármestert és nyolc városi hivatalnokot, egy állítólag Calles elnöktől és a hadügyminisztertől származó távirati utasítás alapján megindult vizsgálat kiderítette, hogy a távirat hamisítvány volt, amelyet a polgármester politikai ellenfelei adtak fel, hogy ezáltal ellenfeleik életét megsemmisíthessék.

A LEGJOBB BEDORZSÓLO
SPANYOL NATHA FEJ-LÁBÁS IDEGFÁJDALMAK ELLEN
CARMOL
ÓVAKODJUNK AZ UTÁNZATOKTÓL
FŐLERAKAT STR. ENACHITA VACĂRESCU 5, BUCUREȘTI

Egy magyar pilóta sikere. Budapestről jelentik: Kaszala Károly közismert, kiváló magyar pilóta csütörtökön hajnalban 3 óra 8 perckor teljesen titokban tartotta meg startját Budapesten, egy kis kategóriába tartozó, 18 lóerős motorral felszerelt sportrepülőgéppel. A pilóta fél óra 10 perckor, könnyű és egyenes ut után szállott le a pólai repülőtérre s ezzel új világrekordot állított fel, sőt saját világrekordját is leverte, 200 kilogrammál könnyebb géppel. Kaszala Pólában az olasz pilóták kiálló lelkesedéssel várták és fogadták. A gép a műegyetemi sportrepülőegyesület konstruktőrei: gróf Lampich Árpád és Thoroczky Péter építették.

A csehszlovák osztálysorsjáték

a világ legkedvezőbb osztálysorsjátéka!

A sorsjegyek fele nyar! Főnyeremény 20 millió lei!

Már most rendelje meg sorsjegyét a júniusban kezdődő 19-ik osztálysorsjátékhoz

Sorsjegyárak az első osztályhoz:

1/8 sorsjegy Csehszlovákia 10' — (L. 50) 1/2 sorsjegy Csehszlovákia 40' — (L. 200)
1/4 sorsjegy Csehszlovákia 20' — (L. 100) 1/1 sorsjegy Csehszlovákia 80' — (L. 400)

Itteni vevőink kényelmére sorsjegyeit itt átvetheti, napi árfolyamon csehszlovákban is fizetheti, minden áttutalási költség és melléklettel nélkül. A húzás után a nyereményjegyzéket és megújítási sorsjegyet azonnal házhöz kézbesítjük.

Ne mulassza el a kedvező alkalmat és rendelje meg sorsjegyét a szerencséséről közismert

Ungár S. bankháza

Bratislava, Ventur-utca 20 szám

Érdeklődők forduljanak

B Á N, - Satu-Mare
Piata Bratianu (v. Deak-tér) 6 sz., — II. emelet

Ügyes helyi és vidéki ügynökök magas jutalékkal felvétetnek

Közgazdaság

Juliusban megszavazzák az új vámtarifát

Mérsékelték a behozatali vámok tekintélyes részét. Még nem állapították meg az aranylel szorzószámát

(Bucuresti-Bukarest, június 15. Az Uj Kelet tud.) Az új behozatali vámtarifa munkálatai, mint röviden már jelentettük, befejeződtek. A legfőbb vámbizottság, amely Chintescu vámvezérigazgató elnöke alatt hónapokon keresztül dolgozott, az egész hatalmas anyagot áttette a Tancred Constantinescu vezetés alatt működő speciális bizottsághoz, felülvizsgálás végett. Ez a revízió állítólag különösen azért szükséges, hogy az új vámtarifát összhangba hozzák különböző pénzügyi és gazdasági törvényekkel. A bizottság munkája azért tartott olyan sokáig, mert egyfelől korlátozott számú tagjai voltak, akik gyakran más irányú elfoglaltságuk miatt hetekig voltak kénytelenek a bizottság munkájától távolmaradni, viszont helyettesítésük nem volt lehetséges. A vámtarifa munkálatainak elhúzódása másfelől azzal magyarázható, hogy minden egyes cikkelnél alapos mérlegelés volt szükséges a kereskedelem és az ipar által előterjesztett és sokszor egymásnak homlokegyenest ellenmondó adatok reális feldolgozása érdekében.

A bizottság az új importvámokat papírlejtben állapította meg, vagyis a kormányra vár a feladat, hogy az arany lej szorzószámát megállapítsa.

Előzőleg azonban a speciális vámbizottság felül fogja vizsgálni az összes memorandumokat, amelyeket a különböző iparágak terjesztettek elő annak érdekében, hogy minél kedvezőbb vámtételeket tudjanak elérni. Ezek alapján a speciális vámbizottság előreláthatólag sok és lényeges módosítást fog még eszközölni a vámtételeken és az így végleges formába öntött tarifát a július elején megnyíló rendkívüli ülésszakban fogja a parlament letárgyalni.

Az átdolgozott behozatali vámtarifa, a vámdíjak megállapítása tekintetében határozottan mérsékeltbb jellegű. Általánosságban azoknak az iparágaknak a favorizálását tartották szem előtt, amelyekre szükség van az ország természeti kincsének értékesítésénél, valamint háboru esetén a hadsereg és a lakosság ellátása szempontjából birnak elsőrendű fontossággal. Chintescu vámvezérigazgató kijelentése szerint azonban vannak olyan iparágak is, amelyeknél

a vámvédelem nem fogja kizárni a konkurencia minden lehetőségét.

Az új tarifának abban a formában, a hogyan a legfőbb vámbizottság összeállította, egyáltalán nincsen vámmonopolisztikus jellege.

Likvidálni akarják a szatmári Banca Romanat. Szatmárról jelentik: Otődik hónapja folynak a tárgyalások a fizetésképtelenné vált Banca Romana szatmári pénzügyi szanálása ügyében. Mint emlékeztet, az intézet, amely klméletlen terjeszkedési politikája miatt több ízben foglalkoztatta a közvéleményt, túlméretezett árúüzletei és ipari érdekeltségei következtében immobilizálódott. Annak ellenére hogy a szanálási akciót maga a Banca Nationala bukaresti központja vette kezébe, a tárgyalások még semmitléle konkrétumot nem produkáltak. Ez indította az intézet betéteseit arra, hogy értekezletre gyűljenek össze, amelynél kimondták, hogy nem várják be a szanálási akció lefolytatását, hanem a hitelező bankokkal egyetértve, maguk akarják lebonyolítani a bank likvidálását. Eddig a betétesek 65-70 százaléka már aláírta az erre vonatkozó hozzájárulást és mihelyt a még fennmaradt százalék is csatlakozik az ak-

cióhoz, újabb értekezletet hívnak össze, amely ki fogja mozdítani a felszámolás szükségességét, megállapítja a likvidálás módját és intézkedik a részvénytársaság felszámolásának kimondására hivatott közgyűlés összehívására.

Gazdát cserélt a kolozsvári Dick-ház. A Ferdinánd király ut elején lévő ugynevezett Dick-féle ház, amelyet birói árverésen a medgyesi Deutsch cég vásárolt meg, ismét gazdát cserélt. Pascu és Rosca kolozsvári kereskedők vásárolták meg, akik a telken új, modern többemeletes épületet fognak emelni. A vételár négy és fél millió lejt tett ki.

Teljesen üzletellen volt a kolozsvári országos vásár. Kolozsváron tegnap ért véget a júniusi országos vásár. Ez a vásár is, mint az utóbbi évek hasonló országos vásárai, a legteljesebb üzletellenesség jegyében zajlott le. A kirakvásáron egyáltalán nem volt semmi kereslet. A vásár napján alig lézengett vevő s nagy feltűnést keltett, hogy a vidék paraszt-

A rizspuderek arisztokratája

Pompásan megvédi arcborát a legnagyobb széiben, esős időben, hőségben, vagy a tánc alatti kimelegedésben, mert habkrémot tartalmaz — Mert így preparálják ezt a pudert, hogy képes legyen az én gyermekfinomságu arcszínem szépségét és üdőségét utánozni.

Nincs olyan nő, akit ez a puder meg ne fiatalítana

Nézzék meg a gyermek arcát, milyen finom, milyen üde, milyen bársonyos, milyen bájos és milyen szép. Azt még nem csípte ki a tél szél és nem perzselte meg az égető napsugár. Milyen kellemes érzés egy ilyen arcot megsimogatni. A legfinomabb puderbe is krémhabot kellett tennünk, hogy elég puha és elég tiszta legyen és minél hibebben utánozhassa a gyermek bőreit. A Tokalon-puderben lévő krémhab megakadályozza, hogy az arcbőr magába szívja a saját nyirkosságát, hogy kiszikkadjon, hogy eldurvuljon és repedezzen, megakadályozza a ráncok és pattanások képződését, valamint a teint bármilyen formában való kellemetlen elváltozását. Nincsenek benne azok az apró, kemény szemcsék, amelyek behatolnak a porusokba és daganatokat, tektek, pontokat és más kitételeket szoptak előidéznél a bőrön. A legfinomabb és legdrágább szerekből van összeállítva a Tokalon-puder. Ha azt akarja, hogy olyan legyen az arcbőr, amilyen a kis gyermeke próbálja meg a Tokalon-pudert használni. Ma 3.000.000 nő használja minden reggel ezt a pudert. Franciaországban, Angliában, Olaszországban és Amerikában a legszebb és legelőkelőbb hölgyek csak Tokalon-pudert vásárolnak.

Legyen. Tokalon-pudert minden gyógyszerárban és drogeriában lehet kapni. A szokásos doboz ára 80 lejt. Kettős doboz ára, amely kétszerannyi pudert tartalmaz, 120 lejt. Ha valahol nem volna, küldje be a szükséges összegget postautalványon a következő címre: — Parfümeria ELITEI Bucuresti, Calea Victoriei Nr. 39, amely azonnal megküldi a kívánt dobozt.

sága, amelynek eddig legnagyobb volt a vásárlóképessége, egyáltalán nem is mutatkozott. Voltak vásárosok, akik még annyit sem árultak, amennyivel helypénzüket ki tudták volna fizetni. Hasonló volt a helyzet a 11-én és 12-én lezajlott állatvásáron is. Tofan városi főállatorvos nyilatkozata szerint már évek óta nem volt olyan nagy felhajtás a kolozsvári állatvásáron, mint most. A felhajtott állatok minősége elég jó volt. A bécsiek a kolozsvári állatvásáron mindössze két vagon prima minőségű árut vásároltak össze. A cserevásár élénk volt. Az árak minőség szerint váltakoztak. Ökör párja 12.000-13.000 lej volt. Növendék marhák 3000-7000 lejes árral cseréltek gazdát. Fejősteheneknek 5000-10.000 lej volt az ára. A sertés és lófelhajtás gyenge volt. Vásárlási kedv általában nem igen mutatkozott.

Negyvennégy millió a zombolyai Reform-malom adóssága. Temesvárról jelentik: Tegnap délelőtt folyt le Hermann János dr. táblabíró elnöke alatt a csődbejutott zombolyai Reform-malommal szemben fennálló követelések igazoló eljárása. A Reform-malom ellen a temesvári törvényszék ez év februárjában nyitotta meg a csődöt a zombolyai önkéntes tüzoltóegylet kérelme alapján, amelynek a malom körülbelül 110 ezer lejjel tartozott. A csődbírósg által kitűzött határidőig összesen 42 elsőosztályú és 314 másodosztályú hitelező jelen-

tette be a törvényszéknek követelését. Az elsőosztályú tartozások összege 2 és fél millió, a másodosztályú tartozások összege 41 millióra rug. A hitelezők között a Sváb Központi Bank 16 és fél millióval, Schneider Cirill temesvári lakos 3 millió 100 ezer, Kern János Varjas 2.6 millió, Neff Jakab doláci gazdálkodó 800 ezer, a Zombolyai Bárányi Központi Bank 556 ezer lejjel szerepel.

Teszler posztó nagyruházában

Nagy választék szövet és bélésárúkbán

Főpostával szemben

viszketegséget

és sömörös bőrbajt a test bármely részén, arcon, fejen, kezen, lábakon is megszüntet Dr. Biró-féle

Antrasol pasta

Teljesen ártalmatlan. Nefogadjon el más 1 tégely ára a 60 lejt. Postán 3 tégelyt 180 lejért küldünk bérmentve. Főraktár: Dr. Biró gyógyszerár Cluj (Kolozsvár)

Technikust

vagy jó műszaki rajzoló, akinek gyakorlati tudása van különösen a tüzelő és egészségügyi telepek megtervezésében,

keres

egy bukaresti fűtő cég.

Ajánlatokat referenciákkal és tiszteletdíjnyelkkel: A. Halmovici, Strada Elena Doamna 3, Bukarest 6. — küldendő

TÖZSDE

DEVIZÁK	Kolozsvár	Valutapiac 1928 június 15 (Rador)							
		Zürich		Páris	Bukarest	Budapest	Bécs	Prága	Newyork
		Nyitás	Zárlat						
Zürich	3160-3165	—	—	49025	3155	1103150	13604	60035	192675
Newyork	16370-16325	5190250	51890	2544	16325	57340	71065	3375	—
Londón	800-802	253325	2543	2420	799	219925	3469	16476	—
Páris	640-645	203950	203950	—	645	2254	2793	13265	4881875
Milano	860-864	272950	2730	13580	853	301675	3738	17760	38312
Prága	485-48675	1538	1538	—	485	169925	210550	—	52625
Budapest	2860-2875	9055	90350	—	2862	—	12390	—	29625
Belgrad	—	91337	91350	—	292	—	—	58840	—
Bukarest	—	31850	318	1550	—	160925	125062	593850	176
Varsó	—	581750	581750	—	—	352	43475	2065	02
Bécs	2305-2310	7302	7301	—	2310	642750	7.67	3784250	—
Berlin	3915-3920	12402	124	—	3917	806775	—	4747250	—
						1370750	16980	80620	—

Száz lej árfolyama. Zürich (uto) 31850, Páris 1550, Budapest 352, Bécs 43475, Prága 2065

A Haggib... a klub kereté... f. hó 16-án... Diana fürdő... tekeleten fe... klub kerék... kedden este... ház termébe... kerékpározni... azon teljes... Tillkarság.

Primaria M... No. 13.294

Primaria... o nouă licit... chise si sig... timp de 3... rei către no... prăvălie No... Calea Regel... Palatul Post... de firma Ca... Licitatie s... cu art. 72—... publice in z... a. m. inainte... sala de sedi... Conditiiu... in biroul Se... mariei.

Cluj, la 8

SZABÓ IM... történeli rep

köny... is megjelenik... á

Megrendelhe... lyában, Cluj

Verständige... Jahren hier in

ingericht et, v... Sorten, was ir... Immer Friso... sen. Bitte dah

Ifj. P... Cluj, P

Most jelen... SIP

Vágt... a korán elho... versel. A v

AZ UJ KELET

SPORT

A Haggibbor közleményei. Felhívtnak a klub keretébe tartozó összes uszók, hogy f. hó 16-án szombat d. u. 2 órakor a Diana fürdő uszodájában tartandó értekezleten feltétlenül jelenjenek meg. A klub kerékpárszakosztálya f. hó 19-én kedden este 9 órai kezdettel a City kávéház termében értekezletet tart. Felkérjük kerékpározni ohajtó tagjainkat, hogy azon teljes számban vegyenek részt. *Tilkárság.*

Primăria Municipiului Cluj.
No. 13.294—1928.

Anunt
Primăria Municipiului Cluj publică o nouă licitație cu oferte în scris, închise și sigilate pentru încheierea pe timp de 3 (trei) ani dela data predării către noul chirias a localului de prăvălie No. 1, situat în edificiul din Calea Regele Ferdinand No. 28 (Lângă Palatul Postei) și ocupat actualmente de firma Capdebo.

Licitatie se va tine în conformitate cu art. 72—83 din legea Contabilității publice în ziua de 5 Iulie 1928, ora 11 a. m. inaintea delegatiunei permanente sala de sedintă.

Condițiunile de licitație se pot vedea în biroul Serviciului Economic al Primăriei.

Cluj, la 8 Iunie 1928.

Primăria Municipiului Cluj.

szabó Imre
történeti regénye

Az utolsó maglya

könyvalakban
is megjelenik. — A számozott példány ára 120 lei.

Megrendelhető az Uj Kelet könyvosztályában, Cluj, Str. Baron L. Pop No. 10.

Aufruf

Verständigend, dass ich habe seit lange Jahren hier in Cluj eine ganz moderne

Salami-Fabrik

ingerichtet, wo es erzeugt wird all die Sorten, was in dieser Bransch zu haben ist. Immer Frisch und zum billigsten Preis. Bitte daher ihre gef. Ordre und zeichne hochachtend

Ifj. Pál Márton
Cluj, Piața Mihai Viteazul 25.

Most jelent meg

SIPOS DOMOKOS:

Vágtat a halál

a korán elhunyt erdélyi író posthumus versei. A versek elé Szentimrei Jenő írt részletes eljáratot.

Ára 70 lei

KAPHATÓ
AZ UJ KELET KÖNYVOSZTÁLYÁBAN
CLUJ

Első romániai orth. izr. leányotthon és internátus

szeptember hó 1-én nyílt meg Oradeán (N gyvár. don) az első romániai orth. izr. leányotthon és internátus, intelligens szülők leánygyermekéi részére.

Olcsó ellátás, szigorú családi nevelés, első-rangu tanári felügyelet, kézimunka, zene és idegen nyelvek — kitűnő referenciák.

Komoly érdeklődőknek prospektust küldünk. **Jelentkezés július hó 25-ig**, miután csak korlátozott számban vételnek fel növendékek.

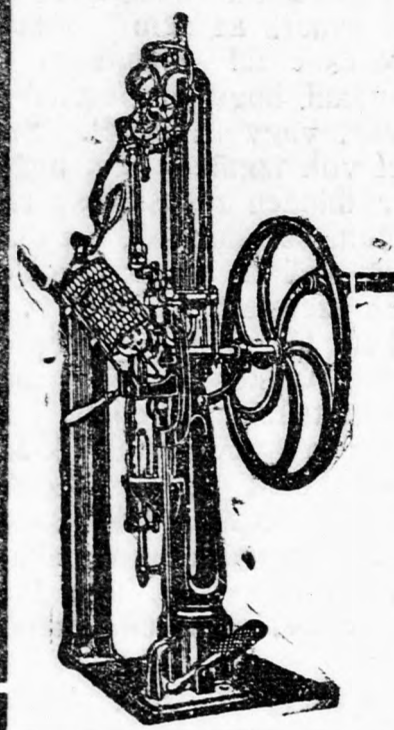
Schwartz Menyhértné, Oradea (Nagyvárad) Avram Jancu (Kossuth-u.) 2.

Batiz--dr. Jeszenszky

Cluj, Calea Victoriei No 99.

szikvizgép- és sifonfejgyár aluminiumból és zinzől

Telefon - interurbán 8-82.

A közegészségügyi törvényeknek megfelelőleg gyárt: cifonfejeket, szikvizgép-eket bármily nagyságban. **Berevoex**: szikviz, kristályviz gyárakat, legkisebből a legnagyobb üzembírásra.

Raktáron tart: Eredeti csehoslovakiai szikviz, cracherlis és kristályüvegeket. Összes gummialkatrészeket, angol oncsöveket. — Használt szikvizgépek szakszerű javítását vagy azok becsere-ését vállalja.

Szerelők mindenkor rendelkezésre. Uveghomok névedzes, nikelkezés és fém-csiszolás. A kisenevi kiállításon arany-éremmel kitüntetve.

Ursus sör

a l e g j o b b

Telefon 4-93.

írógépek

új és használt állapotban. Ugyiszintén számoló és sokszorosító gépek állandóan **nagy választékban**

kaphatók. Nagy speciális javító műhely. Írógépek karbantartását vállalom.

Finkler Antal

Cluj, Str. Reg. Maria 9.

Zsidó ima könyvek, Gyapju és selyem-falesek

legjutányosabban beszerezhetők Clujon **ROSENZWEIG ANTAL cégnél**

Kárpitos kellékek zsinegek, zsákok

gabona, liszt és gyapjunak.

Vizmentes ponyvák.

Zsák és ponyva köcsönzés

Boskovics József
Cluj, Strada Regina Maria 15.
Telefon 9-10.

Művész

perzsaszőnyeg
szüött gobelin, karamani függöny, külföldi fonalak, szövők-fékek legelőn, ősebb beszerzési forrása.

SCHULHOF EMILNÉ
Oradea, Str. E. Ciorogariu (Uri-u.) 14.

4

olcsó ifjusági könyv

- Tábori Piroška: A szamos-parti gyilkosság 40—
- Jókai Mór: A laotungi emberkék 25—
- Kosáryné Réz Lola: A boszorkányvár 25—
- Az elvárásolt kastély 40—

Utazó urak! Hotel Park

(vis a vis Gara Satu-Mare)
Restaurant Katz kitűnő házi koszt, gyors és ügyelmes kiszolgálás. Garantiált féregmentes szobák kaphatók

APRÓHIRDETÉSEK

Egyszeri közlésnél egy szó 5 lej, vastagabb betűvel 10 lej. Legkisebb apróhirdetés 50 lej. Állástkeresőknek 30 százalékos kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jelég levelet csak úgy továbbítunk, ha portó bélyeg mellékelve van. Eljegyzési hírek díja 250 lej, előfizetőknek 150 lej.

Utazók! BERKOVICSNE

vendéglője megnagyobbítva
Oradea, Str. Nicolai Iorga 19.
Zöldfa-u. Mérsékelt árak. Kitűnő házikonyha

T. Hölgyeim! Tekintsék meg saját készítményü bubi, transz-parókat

formatio, poschtise
Hat hónapos villanyos ondolálás, speciális, festés és minden különlegességek e szakmában. **MUSSA, Cluj Str. Memorand. 10.**

40 éves, gyermektelen asszony, 400,000 lej hozománnyal, férjhez menne jó szituált gyermektelen. 40—45 éves urhoz. Ajánlatokat „Szolid” jellegre a kiadó továbbít. Csak teljes című levelekre válaszol. 616

Elegáns parkettes butor zott szoba P. Unirii, fürdőszoba-használattal, június 15-re kiadó. Cím a kiadóban. 586

Kiadó egy szép nagy üres szoba. — Feuerstein, Hosszu-u. 26.

Sofört állást keresek azonnalra, ahol a szombatot megtarthatom. — Ajánlatokat „Vizsgázott soför” jellegre a kiadóba kérek. 598

30 literes vashordók nagyobb tételben eladó — Grünblatt Samunál, Piața Abatorului 9. 618

Üzemképes ny-cas gőzkazán 322 lejért eladó, Rets Hill Alsóválok, Szilágy-megyé.

Jó állapotba lévő **gyermekhoci** megvételre kerestetik. Bánffy-u. 2. l.

muszkákat biztonságos kiirtja **Svab** porral. Hivatlos bizonyítvánnyal garantáltan méregmentes. Emberek, háziállatok teljesen ártalmatlan. — Egy csomag 100 g növényvédőszerhez. Utánvétele 50 lejért szállítjuk. — Vizonteladók kaphatók. **Myftos Vegyi-művek Rt., Braşov, Telefon 4-32.**

különlegesen berendezett képeretező, aranyozó

műhely. Ovál, kékes B... k... den... és kivétel... **Somlyai Mihály** Julia Maria 7.

Egy komoly szó a szemüveget viselő közönséghez

Mindazok, akik születéstől fogva, avagy későbbi külső behatás folytán kénytelen szemüveget viselni, különös gondot kell fordítsanak arra, hogy — akár saját maguk választotta, akár orvos által előírt szemüvegük — pontosan fejjelükre és arcukhoz találó keretet kapjanak.

Amilyen lényeges, hogy kényes esetekben az üvegeket orvos írja elő, éppoly lényeges azoknak, akik sokat írnak, olvasnak, avagy precíz rajzokat, mechanikai munkát végznek, hogy a **keretet** szaklátárszerző válassza meg; szükség esetén formálja azt a fejalkat és arc szerint.

Ezen okok figyelembe vétele indította Kolozsvár alantjegyzett, legrégibb szaklátárszerző cégét azon — nyugáton régen beállt rendszer bevezetésére, hogy minden dráma — üzletében összeállított szemüveget cégjegyével ellát, a **kereten** előforduló deformációt, vagy tőést 2 éven át díjtalanul végzi és erről írásbeli garanciát vállal.

Azon biztos hiszemben, hogy az intelligens közönség ezen rendszer előnyeit felismeri és értékeli, kérem szives pártfogásukat.

Kun Mátyás Fia szaklátárszerző

Cluj, Calea Victoriei 12. szám.
Alapítási év 1864

Ruha teszi az embert

Irta Gottfried Keller

Kinyitotta az ablakot és csodálkozva nézett.

— Őa vagyok, mi vagyunk! — kiáltott Nettka. Elővesztették az utat gyorsan készítsen kávé nekünk, koma asszony és engedje meg, hogy kicsit megücsögjünk magánál.

A parasztasszony örömmel sürgött-forgott és nagyon meg volt látva. Kicsit meg is volt féltve, amikor látta a nagy ártatot, az idegen gróft — ahogy az ilyen nagy urakat, parasztok egymás között neveznek. Két ember reprezentálta előtte a fényt és boldogságot és ime, a fény és boldogság átlépte küszöbét. Bizonytalan remények fedtek benne, hátha valami kis haszna lehet e látogatásból, neki vagy gyermekének és ez a bizakodás fehérsítette a jó asszonyt, aki nem tudta, hová tegye vendégeit. Gyorsan felbresszített egy fiatal szolgát, aki a lovakkhoz ment, gyorsan elkészítette a forró kávé, behozta a sötét szobába, ahol Venczel és Nettka ülték szemben egymással, közöttük egy lámpa gyöngy fénye világított.

Venczel fejét kezeire támasztva, ült és fölneézni sem merészkedett. Nettka a székek hátrátámaszkodva ült, szemét erősen lecsukta, ugyanúgy elkészeredett szép ajkát. Látszott, hogy nem alszik.

Amikor a parasztasszony a kávé tette az asztalra, Nettka gyorsan felkelt és odasugta neki:

— Most hagyjon bennünket egy negyedóra magunkra, kedves asszonyom. Ma egy kicsit összevesztünk, szeretnénk a dolgot itt rendbehozni, erre jó alkalom látszik itt.

— Éntem már, nagyon jól tudom, hogy szokott ez lenni, — mondotta az asszony — és magukra hagyta vendégeit.

— Igva ki a kávéját, — mondotta Nettka. — Jól fog tenni magának, ő maga azonban nem nyúlt semmihez.

Strapinski reszketett, fölegyenesedett, felvette észéjét, kitta, inkább azért, mert a leány ráparancsolt, semmint, hogy az italt magától keltsse. Ránézett pillantásait tárlakoztak és Nettka kutatóan belefurta magát a férfi nézésébe. Megrázta a fejét és így szólt:

— Ki Ön? És mit akart Ön velem? — Nem vagyok az, aknek látszom. — felelt szomorúan, egy szegény boldog vagyok, de mindent jóvá fogok tenni! Önnek elégtételt fogok szolgáltatni. Nem maradok sokáig földön.

Ezeket a szavakat annyi meggyőződéssel mondotta és minden affektáltság nélkül, hogy Nettka szemei észrevétlenül felszálltak. Mindazonáltal megismételte:

— Tudni akarom, voltaképpen ki maga, honnan jön és hová igyekszik?

— Minden úgy jött, ahogy én azt magának most el fogom mondani — felelte. Elmondotta neki, kicsoda és hogyan jutott Goldbachba. Közölte vele, hogy többiben ki akart menekülni ebből, a számára kényelmetlen helyzetből, amikor azonban Nettka a szemei elé került, akkor már mozdulni sem tudott. Az egyénisége végleg elbűvölte.

Nettkát több ízben nevetés fogta el, azonban ennek az ügynek a komolysága túlsúlyba került nála, úgy, hogy még sem tudott felkacagni. Elnyomta érzéseit és tovább kérdezősködött:

— Hová akart velem, merre és mit akart velem kezdeni?

— Magam sem tudom, — válaszolt a fiú. — én azt hittem, hogy ezek a különös szerencsés véletlenek folytatódnak és olykor arra is gondoltam, hogy öngyilkos leszek, miután...

Venczel e szavaknál akadozott és sápadt arca egészen kipirosodott:

— Csak folytassa — szót Nettka — miközben elhalványodott és szíve erősen dobogni kezdett.

Venczel szemei erre felárgóztak, bátran és hangosan mondotta:

— Most már egészen világos előttem, hogyan történt volna Venczel együtt kimentem volna a nagyvilágba és miután néhány boldog napot töltöttem volna veled, beismertem volna, szédelgésemet, azután öngyilkosságot követtem volna el. Te visszamentél volna apádhoz, ahol továbbra is nyugodalomban és jólétben éltél volna. Engem könnyen el lehet felejteni. Miért epeidén az ember egy életet kereszti? I jóságos szív, egy szerető lélek után, teljesen elegendő, ha az ember rövid ideig nagy és boldog lehet, ha mindenki felet állhat, mindazok felett, akik sem boldogok, sem boldogtalanok és még sem a annak meghalni. Miért nem hagyott a hideg havon, hiszen olyan szívesen aludtam volna el örökre! Elhalgaltam és sötétben nézett maga elé.

Kisvárákozás után Nettka, aki csendesen figyelte a fiatal embert, miután szíve verése némileg abbahagyott, megkérdezte:

— Mondja kérem, elkövetett már ha sonló dolgokat azelőtt is? Beesapott idegen embereket, akik önnek soha semmi rosszat nem tettek?

— Ezt a kérdést magam is fejtettem magamnak az elmúlt éjszaka és bizony nem tudtam visszaemlékezni, hogy valaha is hazudtam volna. Soha ehhez hasonló kalandom nem volt, soha efféle tapasztalatokat nem szereztem. Azokban a napokban, amikor feltettem magamban, hogy rendes ember válik belőlem, és ez még félgyerek koromban történt, magamat legyőztem és lemondottam egy boldogságról, a mely felém intétt.

— Mi volt ez? — kérdezte Nettka.

— Anyám, mielőtt férjhez ment volna, szolgálatban állott a szomszédos földbirtokos feleségével, akivel sokat utazott idegen városokba. A tanuló-könyv asszony kifinomodott, sokkal jobb modora volt a falu többi asszonyánál és kissé hű is volt. Ő maga jobban öltözködött a többiekénél és engem egyetlen gyermekét is választékosabban öltöztetett. Apám, szegény iskolamester volt, korán elhalálozott és nagy nyomorban hagyta családját. Kislátásunk se volt boldog élményekre, amelyről pedig anyám olyan sokat álmodozott. Nem lehetek e fajta álmai, mert hiszen kemény munkát kellett végeznie, hogy megélhessen s hogy bennünket ellásson. Fel kellett neki áldoznia azt a kívánságát is, hogy engemet, legkedvesebbjét jobban öltöztessen. A földbirtokos felesége akkor lett özvegyé, amikor én tizenhatéves voltam. Arra kérte anyámat, hogy magához vehessen, kár éretem — mondotta — hogy faluban maradjak, hogy napszámossá, vagy szolgává legyek. Azt mondotta, valami jobb munkára fog taníttatni, olyasmire, amirehöz kedvem van. Közben ott élhetek a házában és könnyebb munkát végezhetek. Ez az ajánlat olyan kedvező volt, hogy annál különbet nem is várhatott volna. Ilyen értelemben meg is állapodtunk, mindent elkészítettünk az utra, amikor azonban anyám hirtelen elgondolkodott, elszomorodott és egy napon váratlanul könnyekkel a szemében arra kért, hogy ne hagyjam el, hanem maradjak vele együtt szegénységben. Figyelmeztetett, hogy nem fog megőregedni, ő ezt érzi és én bizonyára boldog leszek ezután is, mikor ő már nem lesz az élek sorában. Én ezt szomorúan közöltem a jóságos asszonnyal, aki átjött hozzánk és anyámnak súlyos szemrehányásokat tett. De akkor anyám nagyon felizgult és

egyre kiabálta: nem engedni elrabolni a gyermekét. Akki ezt megcselekszi...

Venczel Strapinski e szavakkal ismét akadozott és nem tudott előbbre jutni.

Nettka megkérdezte:

— Mit mondott az édesanyja? Miért nem folytatja?

Venczel elvörösödött és így felelt: — Valami egész különösét mondott, amit nem is értettem jól. Valahogy, mintha azt mondotta volna, hogy aki a gyermeket ismeri, az nem engedheti el magától és ezzel bizonyára azt akarta mondani, hogy én jóra való gyermek vagyok, vagy ilyesfélé. Szóval nagyon fel volt izgulva, úgy, hogy én ama hölgy minden rábeszélése ellenére lemondtam az utazásról, ott maradtam anyám mellett, aki engem ezért kétszeresen szeretett, ezerszer is bocsánatot kért tőlem, hogy szerencsém útjába állott. Amikor azonban mégiscsak valamit tanulnom kellett, hogy megkeressem a kenyeremet, kiderült, hogy nem lehetett egyebet tenni, elszegődtem tanoncnak a falu szabójához. Én erre a pályára nem akartam lépni, de anyám úgy sirt, hogy beletörtöttem sorsomba. Ez az én életem története.

Nettka megkérdezte még, hogy miért ment el anyjától és mikor. Mire Venczel így felelt:

— Engem a katonai szolgálat hívott. A huszárokhoz soroztak be, egész csinos, nyalka huszár lett belőlem, ha nem is a legvirgoncabb, de mindenestre a legpontosabb és legeszebb. Egy év után néhány heti szabadságot kaptam és hazautaztam, hogy anyámat láthassam. De éppen akkor meghalt. Amikor pedig leszereltem, egészen magamra hagyva kimentem a világba és végül itt elért a szerencsétlenség.

Nettka mosolygott, amikor ezt elpanaszolta és közben figyelmesen nézett a szemé közé. A szobában csend volt. Egyszerre azonban egy gondolat villant át agyában.

— Minthogy — szót hirtelen — maga olyan szeretetreméltó fiú volt, bizonyára mindig voltak szerelmi kalandjai is és nyilvánvaló, hogy nem egy szegény fehérmép terheli a lelkiismeretét. Magamról nem is beszéllek.

— Ő istenem, — válaszolt Venczel egészen elvörösödve — mielőtt magához jöttem — mondhatom újjam hegyével sem nyultam egy leányhoz kivéve...

— Nos? — szót Nettka.

— Nos — folytatta — ez az asszony volt, aki magához akart venni és ki akart képezteni. Ennek az asszonnyal volt egy hét-nyolc éves leánygyermek, hirtelen természetü, de mégis jó-ságos és angyali szépség volt. Ezt a gyermeket gyakran dédelgettem, gyakran kiszolgáltam és a kisleány engem nagyon megszerette. A gyermeket el kellett kísérnem a távoli paplakra, ahol oktatásban részesült és innen napról-napra vissza is hoztam őt. De egybékint is gyakran kivittem őt a szabadba. Ez a gyermek, amikor utoljára egy holdfényes este hazakisértem a mezőre, sokat beszélt az elutazásukról és megkért, hogy menjek velük. Megmondottam neki, hogy ez lehetetlen, a gyermek erre tovább is hajtogatja, hogy muszáj velük mennem. Nagyon kérlett, azután belénkapszkodott, mint ahogy gyermekek szokták tenni, úgy, hogy meggondolatlanul, kissé durván téptem ki magamat kezei közül. Erre a leánya leeresztette fejét és szomorúan és megszegyenülten szerette volna könnyeit elrejtani és alig tudta zokorását lefojtani. Szerettem volna bocsánatot kérni a gyer-

Mindenkinek

érdeke, hogy olcsó harisnya-árakról meggyőződjön!

Garantált tartós fűharisnya Lel	79-
Hibamentes tartós selyemharisnya	79-
Cérna fűharisnya	19-
Füldeko cérnahrarisnya	110-
S. lyemfényű muslinharisnya	140-
Női glazkezttyük	210-
Szarvasbőr kezttyük, fehér és sárga színben	230-

Valamint férfi harisnyák, női és férfi cérnakezttyük melyen teszállított árakban Kötött női kosczttyük gyönyörű színekben 1200-1250-1300-1350-1400-1450-1500-1550-1600-1650-1700-1750-1800-1850-1900-1950-2000-2050-2100-2150-2200-2250-2300-2350-2400-2450-2500-2550-2600-2650-2700-2750-2800-2850-2900-2950-3000-3050-3100-3150-3200-3250-3300-3350-3400-3450-3500-3550-3600-3650-3700-3750-3800-3850-3900-3950-4000-4050-4100-4150-4200-4250-4300-4350-4400-4450-4500-4550-4600-4650-4700-4750-4800-4850-4900-4950-5000-5050-5100-5150-5200-5250-5300-5350-5400-5450-5500-5550-5600-5650-5700-5750-5800-5850-5900-5950-6000-6050-6100-6150-6200-6250-6300-6350-6400-6450-6500-6550-6600-6650-6700-6750-6800-6850-6900-6950-7000-7050-7100-7150-7200-7250-7300-7350-7400-7450-7500-7550-7600-7650-7700-7750-7800-7850-7900-7950-8000-8050-8100-8150-8200-8250-8300-8350-8400-8450-8500-8550-8600-8650-8700-8750-8800-8850-8900-8950-9000-9050-9100-9150-9200-9250-9300-9350-9400-9450-9500-9550-9600-9650-9700-9750-9800-9850-9900-9950-10000-10050-10100-10150-10200-10250-10300-10350-10400-10450-10500-10550-10600-10650-10700-10750-10800-10850-10900-10950-11000-11050-11100-11150-11200-11250-11300-11350-11400-11450-11500-11550-11600-11650-11700-11750-11800-11850-11900-11950-12000-12050-12100-12150-12200-12250-12300-12350-12400-12450-12500-12550-12600-12650-12700-12750-12800-12850-12900-12950-13000-13050-13100-13150-13200-13250-13300-13350-13400-13450-13500-13550-13600-13650-13700-13750-13800-13850-13900-13950-14000-14050-14100-14150-14200-14250-14300-14350-14400-14450-14500-14550-14600-14650-14700-14750-14800-14850-14900-14950-15000-15050-15100-15150-15200-15250-15300-15350-15400-15450-15500-15550-15600-15650-15700-15750-15800-15850-15900-15950-16000-16050-16100-16150-16200-16250-16300-16350-16400-16450-16500-16550-16600-16650-16700-16750-16800-16850-16900-16950-17000-17050-17100-17150-17200-17250-17300-17350-17400-17450-17500-17550-17600-17650-17700-17750-17800-17850-17900-17950-18000-18050-18100-18150-18200-18250-18300-18350-18400-18450-18500-18550-18600-18650-18700-18750-18800-18850-18900-18950-19000-19050-19100-19150-19200-19250-19300-19350-19400-19450-19500-19550-19600-19650-19700-19750-19800-19850-19900-19950-20000-20050-20100-20150-20200-20250-20300-20350-20400-20450-20500-20550-20600-20650-20700-20750-20800-20850-20900-20950-21000-21050-21100-21150-21200-21250-21300-21350-21400-21450-21500-21550-21600-21650-21700-21750-21800-21850-21900-21950-22000-22050-22100-22150-22200-22250-22300-22350-22400-22450-22500-22550-22600-22650-22700-22750-22800-22850-22900-22950-23000-23050-23100-23150-23200-23250-23300-23350-23400-23450-23500-23550-23600-23650-23700-23750-23800-23850-23900-23950-24000-24050-24100-24150-24200-24250-24300-24350-24400-24450-24500-24550-24600-24650-24700-24750-24800-24850-24900-24950-25000-25050-25100-25150-25200-25250-25300-25350-25400-25450-25500-25550-25600-25650-25700-25750-25800-25850-25900-25950-26000-26050-26100-26150-26200-26250-26300-26350-26400-26450-26500-26550-26600-26650-26700-26750-26800-26850-26900-26950-27000-27050-27100-27150-27200-27250-27300-27350-27400-27450-27500-27550-27600-27650-27700-27750-27800-27850-27900-27950-28000-28050-28100-28150-28200-28250-28300-28350-28400-28450-28500-28550-28600-28650-28700-28750-28800-28850-28900-28950-29000-29050-29100-29150-29200-29250-29300-29350-29400-29450-29500-29550-29600-29650-29700-29750-29800-29850-29900-29950-30000-30050-30100-30150-30200-30250-30300-30350-30400-30450-30500-30550-30600-30650-30700-30750-30800-30850-30900-30950-31000-31050-31100-31150-31200-31250-31300-31350-31400-31450-31500-31550-31600-31650-31700-31750-31800-31850-31900-31950-32000-32050-32100-32150-32200-32250-32300-32350-32400-32450-32500-32550-32600-32650-32700-32750-32800-32850-32900-32950-33000-33050-33100-33150-33200-33250-33300-33350-33400-33450-33500-33550-33600-33650-33700-33750-33800-33850-33900-33950-34000-34050-34100-34150-34200-34250-34300-34350-34400-34450-34500-34550-34600-34650-34700-34750-34800-34850-34900-34950-35000-35050-35100-35150-35200-35250-35300-35350-35400-35450-35500-35550-35600-35650-35700-35750-35800-35850-35900-35950-36000-36050-36100-36150-36200-36250-36300-36350-36400-36450-36500-36550-36600-36650-36700-36750-36800-36850-36900-36950-37000-37050-37100-37150-37200-37250-37300-37350-37400-37450-37500-37550-37600-37650-37700-37750-37800-37850-37900-37950-38000-38050-38100-38150-38200-38250-38300-38350-38400-38450-38500-38550-38600-38650-38700-38750-38800-38850-38900-38950-39000-39050-39100-39150-39200-39250-39300-39350-39400-39450-39500-39550-39600-39650-39700-39750-39800-39850-39900-39950-40000-40050-40100-40150-40200-40250-40300-40350-40400-40450-40500-40550-40600-40650-40700-40750-40800-40850-40900-40950-41000-41050-41100-41150-41200-41250-41300-41350-41400-41450-41500-41550-41600-41650-41700-41750-41800-41850-41900-41950-42000-42050-42100-42150-42200-42250-42300-42350-42400-42450-42500-42550-42600-42650-42700-42750-42800-42850-42900-42950-43000-43050-43100-43150-43200-43250-43300-43350-43400-43450-43500-43550-43600-43650-43700-43750-43800-43850-43900-43950-44000-44050-44100-44150-44200-44250-44300-44350-44400-44450-44500-44550-44600-44650-44700-44750-44800-44850-44900-44950-45000-45050-45100-45150-45200-45250-45300-45350-45400-45450-45500-45550-45600-45650-45700-45750-45800-45850-45900-45950-46000-46050-46100-46150-46200-46250-46300-46350-46400-46450-46500-46550-46600-46650-46700-46750-46800-46850-46900-46950-47000-47050-47100-47150-47200-47250-47300-47350-47400-47450-47500-47550-47600-47650-47700-47750-47800-47850-47900-47950-48000-48050-48100-48150-48200-48250-48300-48350-48400-48450-48500-48550-48600-48650-48700-48750-48800-48850-48900-48950-49000-49050-49100-49150-49200-49250-49300-49350-49400-49450-49500-49550-49600-49650-49700-49750-49800-49850-49900-49950-50000-50050-50100-50150-50200-50250-50300-50350-50400-50450-50500-50550-50600-50650-50700-50750-50800-50850-50900-50950-51000-51050-51100-51150-51200-51250-51300-51350-51400-51450-51500-51550-51600-51650-51700-51750-51800-51850-51900-51950-52000-52050-52100-52150-52200-52250-52300-52350-52400-52450-52500-52550-52600-52650-52700-52750-52800-52850-52900-52950-53000-53050-53100-53150-53200-53250-53300-53350-53400-53450-53500-53550-53600-53650-53700-53750-53800-53850-53900-53950-54000-54050-54100-54150-54200-54250-54300-54350-54400-54450-54500-54550-54600-54650-54700-54750-54800-54850-54900-54950-55000-55050-55100-55150-55200-55250-55300-55350-55400-55450-55500-55550-55600-55650-55700-55750-55800-55850-55900-55950-56000-56050-56100-56150-56200-56250-56300-56350-56400-56450-56500-56550-56600-56650-56700-56750-56800-56850-56900-56950-57000-57050-57100-57150-57200-57250-57300-57350-57400-57450-57500-57550-57600-57650-57700-57750-57800-57850-57900-57950-58000-58050-58100-58150-58200-58250-58300-58350-58400-58450-58500-58550-58600-58650-58700-58750-58800-58850-58900-58950-59000-59050-59100-59150-59200-59250-59300-59350-59400-59450-59500-59550-59600-59650-59700-59750-59800-59850-59900-59950-60000-60050-60100-60150-60200-60250-60300-60350-60400-60450-60500-60550-60600-60650-60700-60750-60800-60850-60900-60950-61000-61050-61100-61150-61200-61250-61300-61350-61400-61450-61500-61550-61600-61650-61700-61750-61800-61850-61900-61950-62000-62050-62100-62150-62200-62250-62300-62350-62400-62450-62500-62550-62600-62650-62700-62750-62800-62850-62900-62950-63000-63050-63100-63150-63200-63250-63300-63350-63400-63450-63500-63550-63600-63650-63700-63750-63800-63850-63900-63